

Det inspirerende budskab

AF FRANKLIN D. RICHARDS, assistent til De Tolvs Råd.

Nogle af mine venner blandt ikke-medlemmer har fortalt mig, at det trækker ved Kirken, der har imponeret dem mest, er at den giver alle en mulighed for at tjene, uanset alder. Og det er sandt.

Spændende og ansporende lederskabsopgaver bliver således tildelt mænd, kvinder og børn i alle aldre, så de er med til at udføre interessante og værdifulde projekter. Dette er ikke blot en stor mulighed, men ligeledes et stort ansvar for Kirkens medlemmer, fordi Kirkens fremtidige vækst afhænger af udviklingen hos lederne — lederne i Kirkens generaladministration såvel som i missioner, stave, warder, Præstedømmets kvorum'er, hjælpeorganisationer og andre af Kirkens organisationer og aktiviteter.

Af og til synes vi måske, at vi har for mange muligheder for at tjene og udvikle vore talenter, og føler, at det kræver for store ofre. Lad mig imidlertid foreslå, at vi ikke betragter det som et offer, men som en stor velsignelse.

Efterhånden som vi udvikler ånden i at give og dele med andre, finder vi stor fred, lykke, glæde og tilfredshed, såvel som vækst og udvikling. O

INDHOLDSFORTEGNELSE

Fire rettesnore — Af Præsident David O. McKay . . . 211	Den præsiderende biskop taler til ungdommen om omvendelse — Af biskop John H. Vandenberg 227
„Søg . . . kundskab ved læsning og ved tro“ — Af Dr. Lowell L. Bennion . . . 213	Ungdomssiderne Fem minder jeg gerne ville have — Af en senior student 229
Mormonismens Historie — Af Doyle L. Green 216	Styrke for ti — Af Ben F. Mortensen 230
Det gavnlige Evangelium på De britiske Øer 221	Rejsen til månen og budskabet til jorden — Af Dr. G. Homer Durham . . . 232
Hjælpeforeningen Faste og Bøn — Af Marianne C. Sharp 224	Evangeliet og respekt for autoriteterne — Af Dr. Sterling R. Provost . . . 233
Søndagsskole Bibelen vinder — Af Jewel B. Elkington 225	Børnenes sider Modig som en løve — Af Margery S. Cannon og Lurene G. Wilkinson 49
Nadververs for juli måned . . . 226	Gammel nok til at spise løg — Af Nancy Rose 54

Forklaring til omslaget

Juli er mindedagenes måned. Nogle lande fejrer deres uafhængighedsdag i denne måned, og det var sidst i juli, at de hellige bosatte sig i Saltsødalen.

Kunstneren Jerry Thomsen skildrer en del af de ting, der har betydning for alle Kirkens medlemmer:

Fra Ohio: Kirtland Safety Society's pengesedler.

Fra Illinois: Veteran Artillery Nauvoo Legionens værdighedstegn og Profeten Joseph Smith's sværd, brugt i Nauvoo Legionen, Præsident John Taylors ur, som stoppede en snigmorders kugle, og nøglen til Carthage fængslet.

Fra Saltsødalen: En måge, en fårekilling og et gammelt metalpladefotografi af Præsident Brigham Young.

Se „Mormonismens historie“ side 216.

DEN danske STJERNE

Organ for JESU KRISTI KIRKE
AF SIDSTE DAGES HELLIGE

Nr. 7 · Juli 1969
118. Årgang

Udgivet af

Den danske Mission af Jesu
Kristi Kirke af Sidste Dages
Hellige

Don L. Christensen,
missionspræsident,
ansvarshavende redaktør

Nyheder:

Mary Kaiser, redaktør

Koordinator: Evy J. Simonsen

Den danske Stjerne udkommer den 1. i hver måned. Abonnementsprisen (inkl. porto) er i Danmark kr. 13,- pr. halvår, kr. 25,- for et helt år, i udlandet \$ 3,- pr. halvår, \$ 5,- for et helt år. I løssalg kr. 2.50 pr. nummer. Betaling ved check udstedt til Den danske Stjerne, Priorvej 12, København F. eller gennem postgiro 333.38 til Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. (De nævnte priser er inklud. moms.)

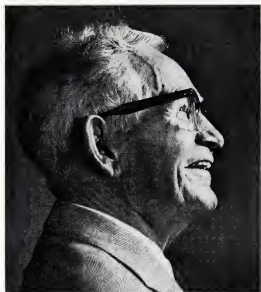
Tryk:

Paul Giese KG, Offenbach/M.,
Deutschland

Layout:

PBO-Layout-Center, Frankfurt

Fire rettesnore

AF PRÆSIDENT
DAVID O. MCKAY

Forældrenes ansvar

Vi lever i en kritisk tidsalder. Vi ser uroligheder manifestere sig overalt. Verden er tilsyneladende så oprørt, som den aldrig før har været. Gamle former og metoder afløses hurtigt af nye. Midt i dette verdensrøre bliver hjemmet — den grundlæggende institution i samfundet — også truet.

Sidste Dages Hellige, ansvaret for at frelse hjemmets hellige institution påhviler for en stor del jer, for I ved, at familiebåndene er evige. Der findes intet midlertidigt i en Sidste Dages Helligs hjem. Der findes intet omskifteligt ved familieforholdet i Sidste Dages Helliges hjem. Alle disse bånd er evige og bør opretholdes.

For en Sidste Dages Hellig er hjemmet i sandhed den vigtigste enhed i samfundet, og forældreskabet har guddommelig betydning. Forholdet mellem børn og forældre bør være således, at børnene sættes i stand til at blive ideelle borgere, når de får selvstændig plads i nationen og i større samfundsenheder. Hemmeligheden ved godt borgerskab ligger i hjemmet. Hemmeligheden ved at nære tro på Gud, tro på Hans Søn, verdens Forløser, og tro på Kirkens organisationer ligger i hjemmet. Der samles trådene.

Gud har pålagt forældrene ansvaret med at bibringe børnene forståelse af disse principper. Søndagsskolen, de Gensidige Uddannelses-Foreninger og Primary er alle hjælpemidler indrettet til at bistå med opbyggelsen og vejledningen af ungdommen, men ingen af dem — nok så store og vigtige faktorer i de unges liv — kan erstatte den vedvarende indflydelse fra forældrene i hjemmet.

Det virkelige menneske

Det menneske, som er tro mod sin position som menneske, vil ikke fornægte sandheden. Der findes noget guddommeligt i ethvert menneske. Det menneske, som ikke er tro mod det, han ved er ret, er vaklende og svag. Han kan nå så langt, at han træder ud af lyset, ud af den guddommelige nærhed, og ve ham, når han gør det.

Vi har erklæret over for verden, at vi har Jesu Kristi Evangelium, at vi vil trodse verdens fordærv. Skal vi fornægte denne sag for at tilfredsstille mennesker? Eller fordi vi hellere vil yde „øje-tjeneste“ end „hjerte-tjeneste“? Nej! Vi vil stå tro mod os selv, tro mod det guddommelige i os, tro mod den sandhed, vi har modtaget. Det er nødvendigt for os at vide, at det ikke er godt at være omringet af det onde, det som kan støde de unge bort og lede dem ind i fortvivlelsens mørke. Lad os være sande i dag. Lad os handle! Når vi kastes ind blandt men-

nesker, som vil forsøge at friste os, lad os da være tro til døden.

Alle de mænd, som har forandret verden, har været mænd, som ville være tro mod deres samvittighed — mænd som Peter, Jakob, Paulus og deres brødre blandt de første apostle, og ligeledes andre. Da de religiøse ledere i Palmyra, New York, vendte sig mod den unge Joseph Smith for hvad han havde set og hørt i den hellige lund, sagde han med Jesu Kristi vidnesbyrd i sit hjerte: "... jeg havde set et syn; jeg vidste det, og jeg vidste, at Gud vidste det, og jeg kunne ikke fornægte det, og jeg lovede heller ikke at gøre det." (Joseph Smith 2:25).

Joseph Smith var tro mod sit vidnesbyrd til det sidste. Da han nærmede sig Carthage, Illinois, sagde han til dem, der var med ham: "Jeg går som et lam til slagtebænken, men jeg er rolig som en sommermorgen; min samvittighed er ren over for Gud og alle mennesker." (L&P 135:4). Hvorfor? Fordi han havde været tro mod sit vidnesbyrd og sin position som menneske. Han var et menneske med guddommeligt mod.

Det er den form for mod, de Sidste Dages Helige bør besidde, når de forsvarer sandheden. Det er den slags mod, vi alle behøver under vort arbejde i Kirken, for at kunne inspirere vore unge mennesker med den samme sandhed; det er den sandhed, vi behøver for at bekæmpe al slags uret.

Fat mod

Mod til at håndhæve vore idealer er et område, hvor vi kan vise aktivitet og fortjene Guds anerkendelse. Vi lever i en tid, hvor mennesker bør holde hovedet klart og ikke lade sig rive med af enhver "lygtemand-teori", der tilbydes som et universalmiddel mod vore øjeblikkelige svagheder. Vor tid venter på en modig ungdom, der kan håndhæve den moralske standard. På dette område kan vi finde det sandeste mod.

Det har været sagt, at heltedåd er koncentreret mod. Men vore største helte findes ikke altid på slagmarken, skønt vi daglig læser om sådanne. Jeg tror også, at vi finder dem blandt vore unge herhjemme: unge mænd og unge kvinder, som vil stå åbent frem og fordømme de ting, som de ved vil undergrave karakteren og selve livskraften i ungdommen. Mark Hopkins, den amerikanske filosof, sagde:

„Aldrig før i verdenshistorien har der været så hårdt brug for moralske helte. Verden venter på sådanne. Guds forsyn har bafalet videnskaben at arbejde og forberede vejen for sådanne. Det er for dem, den lægger sine skinner, udsprænder sine

ledninger og bygger bro over verdenshavene. Men hvor er de? Hvem skal puste ånden af et højere liv ind i vore politiske og samfundsmæssige forhold?"

„Den vigtigste ting i verden“, siger en stor videnskabsmand, „er ikke opdagelserne gjort af Galilei, Faraday eller andre, men troen på realiteten bag moralske og åndelige værdier.“

Jeg appellerer til de unge om at være tapre i håndhævelsen af de moralske og åndelige værdier i Jesu Kristi Evangelium. Når alt kommer til alt, „hvad gavner det et menneske, om han vinder den hele verden, men må bøde med sin sjæl?“ (Matt. 16:26).

Med troen på en styrende magt, på den personlige, hengivne beskyttelse fra vor Fader (og vi tror, at Han netop er det — en kærlig Fader) lad os møde vore vanskeligheder med tapperhed.

„Fat mod, eders hjerte være stærkt, alle I som bier på Herren!“ (Salme 31:25).

Lad hver spørge sig selv

I Kirken finder vi sommetider to slags mennesker: de, som bygger op, og de, som knurrer. Lad hver spørge sig selv: „Hvilken klasse bør jeg tilhøre?"

Vi bliver kaldet til at udføre vore pligter. Når Præstedømmets og hjælpeorganisationernes ledere indfører nye programmer, vil mange af medlemmerne sige: „Ja, vi vil gøre det. Lad os være med i de nye programmer.“ Men sommetider hører vi en, som knurrer, finder fejl og siger: „Nej. Det kan vi ikke.“ Idet de tager fejl af hensigten, finder mange snart sig selv sammen med Laman og Lemuel, i stedet for med Nephi, hvis handlinger udtrykte villighed til at følge Guds røst (se 1 Nephi 17:17 ff).

Lad os tage vare på os selv og være tro mod de eksempler, der sættes af vore ledere. Sommetider lyder advarslen: „Tal ikke imod Kirkens ledere.“ Hvad betyder det? Det betyder: „Vær ikke en af dem, der knurrer.“ At knurre mod Præstedømmets og hjælpeorganisationernes lederskab er en af de farligste gifte, der kan indføres i en Sidste Dages Helligs hjem. Hvorfor bliver ledere kaldet til deres stillinger? For at tilfredsstille dem personligt? Nej, ikke én kan pege på en situation i denne Kirke, hvor nogen er blevet kaldet for sin personlige fordel. Når der foretages en kaldelse, sker det for at velsigne nogen, en klasse eller menneskeheden som helhed. Dette er ethvert medlems mission, fra Kirkens Præsident ned til den sidst omvendte. Enhver bærer sin stilling for at opbygge, for at velsigne, for at oprette retfærdighed, renhed og dyd blandt mennesker. ○

„Søg . . . kundskab ved læsning og ved tro”

AF DR. LOWELL L. BENNION

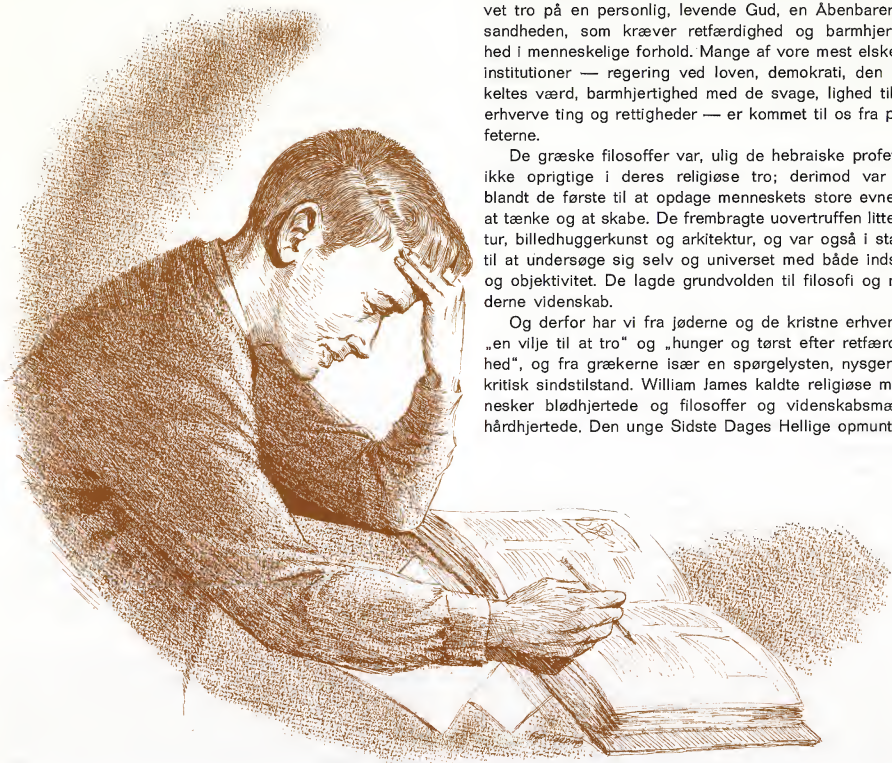
Den modige Elia stod på Karmels Bjerg og råbte til Israels folk: „Hvor længe vil I blive ved at halte til begge sider? Er Herren Gud, så hold eder til ham, og er Ba'al Gud, så hold eder til ham! Men folket svarede ham ikke med et ord.” (1 Kong. 18:21). Grunden hertil er tydelig, for Elia havde tilbudt folket de eneste mulige alternativer — enten at tjene Ba'al eller den levende Gud.

For vore dages Israel er valget udpræget anderledes: vi har arvet alle tidsaldres laster og dyder, dårskab og visdom. Livet har aldrig været så rigt og forjættende, så fuldt af vidundere og samtidig uendelig kompliceret, usikkert og foranderligt. Den unge Sidste Dages Hellige, opdraget i sine fædres tro og stillet ansigt til ansigt med en verdslig tidsalders eksplosionsagtige viden og skiftende værdier, har virkelig svært ved at opbygge en tilstrækkelig, personlig livsfilosofi. Hvor kan han finde dens indhold?

To store livsfilosofier har været de hovedrødder, der har næret den vestlige civilisations liv og tanker — den jødisk-kristne tro og grækernes fornuftslutninger. Fra de hebraiske profeter og Jesus og Paulus har vi erhvervet tro på en personlig, levende Gud, en Åbenbarer af sandheden, som kræver retfærdighed og barmhjertighed i menneskelige forhold. Mange af vore mest elskede institutioner — regering ved loven, demokrati, den enkeltes værd, barmhjertighed med de svage, lighed til at erhverve ting og rettigheder — er kommet til os fra profeterne.

De græske filosoffer var, ulig de hebraiske profeter, ikke oprigtige i deres religiøse tro; derimod var de blandt de første til at opdage menneskets store evne til at tænke og at skabe. De frembragte uovertruffen litteratur, billedhuggerkunst og arkitektur, og var også i stand til at undersøge sig selv og universet med både indsigt og objektivitet. De lagde grundvolden til filosofi og moderne videnskab.

Og derfor har vi fra jøderne og de kristne erhvervet „en vilje til at tro” og „hunger og tørst efter retfærdighed”, og fra grækerne især en spørgelysten, nysgerrig, kritisk sindstilstand. William James kaldte religiøse mennesker blødhjertede og filosoffer og videnskabsmænd hårdhjertede. Den unge Sidste Dages Hellige opmuntres

til at være begge dele — en bedrift der ikke er let at opfylde.

I genoprettelsen er der en bemærkelsesværdig forbindelse mellem tro og fornuft. Man skulle vente, at det gengivne Evangelium ville genoplive troen på en levende Gud, Hans Søn Jesus og menneskets værdighed som et Guds barn, og forny og understrege det bibelske og profetiske eftertryk på retfærdighed. Og det gør det også. Men noget andet er føjet til, noget der ligner den græske forpligtelse til at ræsonnere. Det gengivne Evangelium skulle ikke gives til mennesket fiks og færdigt, som en pakke frossen frugt fra en dybfrys. Det skulle derimod være som det friskflydende vand fra en bjergkilde. Religionen skulle, ligesom kunst og videnskab, være en voksende, fortsat åbenbaring fra Gud som svar på menneskets søgen og behov.

Joseph Smith lærte også, at ikke al kundskab skulle komme gennem skriften og profetere. "... Menneskene burde virke med iver for en god sag og gøre mange ting af egen fri vilje... Thi kraften dertil har de i sig, hvorved de kan handle efter egen fri vilje..." (L&P 58:27-28). De Sidste Dages Helliges første religiøse bygning blev et lærdommens tempel såvel som et gudsdyrkelseshus, hvori menneskene skulle søge kundskab ved læsning og ved tro, og visdom i de allerbedste bøger. Timeplanen skulle indbefatte astronomi, geologi, historie, politisk videnskab, løbende begivenheder, sprog såvel som teologi. (L&P 88).

De nye åbenbaringer gjorde plads for og opmuntrede til tænkning. Storslåede udtalelser har fået mangen en ung mormon til at studere hjemme og i udlandet: „Guds herlighed er intelligens.“ „Mennesket bliver ikke frælst hurtigere end han vinder kundskab.“ „Alle riger har en lov.“ „Der er en lov uigenkaldelig fastst.“

Mormon-skribenter — hovedsagelig Brigham Young, B. H. Roberts, James E. Talmage og John A. Widtsoe — har understreget det gengivne Evangeliums rationelle karakter, således som det vises i dr. Widtsoe's titel til en af hans første bøger: *A Rational Theology* (En rationel teologi).

Denne kombination af tro og fornuft i det gengivne Evangelium er, selv om den er i overensstemmelse med vore interesser og vort behov, også en kilde til konflikt i Kirken. Belært af deres tro til at søge lærdom opdager de unge sommetider, når de kommer på universitetet, at dette ryster selve grundlaget for deres jødisk-kristne-Sidste Dages Hellige tro. Ricks College, Brigham Young University, religions-institutter og seminarer er blevet oprettet for at hjælpe de studerende til at bevare deres tro, medens de følger verdslige studier. Men i sidste instans er det blevet hver enkelts sag at finde vejen og udvirke en overensstemmende forbindelse mellem troens og fornuftens verdener.

Det er ikke overraskende, at studerende finder det vanskeligst at få deres tro, født af religionen, til at harmonere med den verdslige tankes rationelle processer. Disse to tings sprog, ånd og hvad de lægger vægt på, er forskellige. De kan synes verdener fra hinanden. Nogle

Sidste Dages Hellige unge svigter deres religion til fordel for deres nyligt erhvervede intellektuelle interesse; andre vender ryggen til kundskaben af frygt for at miste deres dyrebare tro. Atter andre lærer at leve med ægte taknemmelighed for både troen og fornuften. En vis konflikt er sund, hvis den fører til oprigtig søgen og en prøve på ens tro.

Den Sidste Dages Hellige, som er nået ind til kærnen og ånden i det gengivne Evangelium, har intet andet valg end at indbefatte både troen og fornuften i sit syn på livet. Vor religion lærer os en dyb respekt for det troende hjerte og det søgende sind. Menneskets usikre begrebsforestilling som et flygtigt, tilfældigt væsen, der hvirvler magtesløst gennem rummet, kræver enten tro eller fortvivlelse; og hans skabende kærlighed til livet opfyldes bedst gennem troen. Desuden er det at fornægte ens natur som et menneskeligt væsen og et Guds barn, hvis man ikke til fulde bruger det, som er det mest bemærkelsesværdige ved ens natur — sit sind. Livet er langt nok til at sige ja til og tilpasse alt det, vi kan føle og vide gennem sinnet og hjertet. Vi vil slutte vore overvejelser ved at foreslå nogle metoder, hvorved dette kan gøres.

1. *Man skal respektere forskellene mellem troen og fornuften og ikke vente at de skal give os ensartede syn på livet.* For at bruge en analogi fra ægteskabet: et ægtepar tager højlig fejl, hvis de forventer at en mand og en kvinde skal føle, tænke og handle ens. De er begge menneskelige, men tydeligt forskellige, både i udseende og rolle, og bør supplere hinanden og ikke kræve de samme ting af hinanden. Således er det også med filosofi og videnskab på den ene side og religion på den anden. Dette vil ses tydeligt af nogle illustrationer.

Geologi er studium af jorden — et eksakt, metodisk, eksperimentelt og omfattende studium af forholdet mellem årsag og virkning angående jordens dannelse og historie. Tusinder af videnskabelige bøger og artikler har fortalt denne historie i mange enkeltheder, hvorledes skabelsen er gået for sig.

Religion er også interesseret i jorden, men fra et helt andet perspektiv. Skriften giver os nogle få enkeltheder om skabelsen; den fortæller os for eksempel ikke noget om årsagerne til og virkningerne af erosion. Vægten på skabelsen i 1. Mosebog ligger i at erklære, at „i begyndelsen skabte Gud himlen og jorden...“, at Gud sagde: „Lad det faste land komme til syne...“, og at Han sagde: „Lad os gøre mennesket i vort billede...“ (Se 1. Mosebog 1.) I Mose, 1. kapitel, findes det betagende syn af Faderens og Sønnens vedvarende, uendelige skabelser: „Utalelige verdener“ ...ikke i det astronomiske, fysiske, kemiske eller geologiske sprog — men derimod for at inspirere til tro på det guddommelige formål med skabelsen: „at tilvejebringe udelødelighed og evigt liv for mennesket.“

Skriftens henvisninger til naturen er altid beregnet på religiøse formål — for at herliggøre Skaberen og opbygge tillid og ærefrygt over for Ham og Hans lov. Læs den 8. eller den 23. Salme, kapitlerne 38 til 41 i Jobs Bog eller afsnit 88 i Lære og Pagter, og man vil føle dette religiøse eftertryk og formål. Videnskaben beskriver na-

turen i et objektivt, upersonligt sprog; religionen bruger et mere poetisk sprog — idealistisk, higende, værdifuldt — for at inspirere os til at tro på Gud, ære Hans navn og finde meningen med livet.

Der findes naturligvis noget der falder sammen inden for videnskaben og religionen. Vidsumsordet har for eksempel nogle beskrivende kendsgerninger ved sig, bl. a. „Tobak er ikke for legemet.“ Men dette blev givet som en simpel, direkte udtalelse fra Herren og ikke affattet i et videnskabeligt sprog eller beviset ved kontrollerede videnskabelige eksperimenter. Hele tonen i åbenbaringen er religiøs.

Næsten hele skriften er kommet til os gennem mænd, som levede i en tidsalder før videnskaben, de talte troens og moralens sprog og ikke lærebogens beskrivende, præcise sprog. Skriften fortæller os om vort forhold til Gud og Kristus og om vore moralske pligter over for vore medmennesker; den handler om tro, moral og broderskab. Vi viser dem megen uretfærdighed, hvis vi prøver at udlæse geologi og zoologi fra 1. Mosebog, astronomi fra Salmerne, fysik fra Lære og Pagter eller fysiologi fra Jonas' Bog.

Religion er ikke anti-videnskabelig, anti-filosofisk eller irrationel; den er over-erfaringsmæssig eller over-rational. Den fører os ud over videnskabelig viden, søger at give hele livet mening ved at definere menneskets formål og plads i hele tilværelsen. Den hjælper mennesket til at føle sig hjemme på jorden og i universet — hvorimod han måske, ud fra et rent videnskabeligt synspunkt, ville føle sig, som en biolog har sagt „som et uendelig lille intet, stående ved bredden af evigheden.“

2. *Både videnskaben og religionen siger, at mennesket skal gå frem med ydmyghed.* På begge områder overskrider det ukendte langt det kendte, for menneskets perspektiv er jordbundet.

Isaac Newton, en af den moderne videnskabs store genier, sagde: „Jeg ved ikke, hvad verden måske mener om mig, men for mig selv synes jeg kun at have været en dreng, der leger ved havets kyst, og morer mig med nu og da at finde en glattere sten eller en smukkere muslingeskal end sædvanligt, medens det store sandhedens hav ligger uopdaget foran mig.“ (Brewster: *Memoirs of Newton*, Vol. 2, kap. 27.) Enhver videnskabsmand, der fortjener dette navn, ved, at hans konklusioner er forsøg, og at de vil blive overgået af større synspunkter, som vil ændre betydningen af hans nuværende særlige synspunkt. Han dyrker videnskab, fordi den er frugtbringende, og sætter ham i stand til at hamle op med livet så stærkt som han kan.

Religionen opfordrer til den samme ydmyge ånd. Herren svarede Job med disse ord: „Hvem fordunkler mit råd med ord, som er uden mening?“ (Job 38:2.) Og Kong Benjamin forkyndte det tydeligt, da han sagde: „... tro, at mennesket ikke fatter alle de ting, som Herren kan fatte.“ (Mosiah 4:9) Esajas sagde: „Thi mine tanker er ej eders, og eders veje ej mine, lyder det fra Herren; nej, som himlen er højere end jorden, er mine veje højere end eders og mine tanker højere end eders.“ (Es. 55:8-9.) Intet under, at Paulus drog den slutning: „Nu

ser vi jo i et spejl, i en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt; nu kender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg jo selv er kendt fuldt ud.“ (1. Kor. 13:12.)

Selv om Guds befalinger kommer til os gennem åbenbaring fra Faderen, Sønnen og den Helligånd, må det gives til os „i deres (menneskenes) svaghed efter deres sprog, for at de måtte kunne forstå dem.“ (L & P 1:24.) Mennesket ser som menneske, ikke som Gud. Derfor sammer det sig for os at være beskedne såvel som dristige, og at bevare et åbent og lærevilligt sind, for vi kan lære af vor Skaber gennem evigheden.

3. *Giv plads for forandring og udvikling i dit syn på både videnskab og religion.* Vi har allerede ovenfor drøftet den forsøgsvise beskaffenhed af videnskabens opfindelser og hvor lidt der endnu kendes af det, som vil blive kendt. Det samme gælder for religionen. Evangeliet omfatter evige principper, men deres fulde betydning kendes kun af Guddommen. Ingen af os kan fatte hele beskaffenheden af Gud, frihed, kærlighed, omvendelse eller noget andet princip. Derfor det store behov for at have et åbent sind både over for ting, der angår tro og fornuft. Min opfattelse af ærlighed er større i dag end den var, da jeg var bar. Og dette gælder heldigvis også ethvert andet princip. Jeg prøver stadig på at forstå kærlighed og hvorledes jeg bedst kan give udtryk for den over for mine venner og „fjender“, og hvorledes jeg kan anvende princippet i forretningslivet, i det borgerlige samfund og i internationale forhold.

Det var Goethe, som sagde i sin u dødelige *Faust*: „Hvad der er lånt af din faders arv, gør dig fortjent til den på ny for virkelig at eje den.“ Enhver generation af Sidste Dages Hellige, såvel som enhver anden, må selv lære Evangeliet, på sin tid, under sine omstændigheder.

4. *Vær loyal både mod troen og fornuften, både mod de hebraiske og de græske traditioner.* Jesu Kristi Evangelium — profeternes og Frelserens tro og moral — har hævdet sig i vort liv. Den 23. Salme giver os håb og trøst mod den menneskelige tilværelses tragedier. Tro, omvendelse, fællesskab i Kristus gennem dåb, og Saligprinsingerne giver os et livsmønster til at leve efter, som har vist sig at være sandt, godt og smukt. Evangeliet er fornuftigt, såvel som at det kalder os til at tage „troens spring“.

Videnskaben har også hævdet sig i vort liv. Den har sat os i stand til at regne med naturens love og kræfter, og har derved fjernet megen frygt, overtro og sygdom, og har frelst og forlænget livet. Den har givet os en metode og ånd til at lære, og har derved åbnet uhyre store livsperspektiver på en fascinerende måde.

Da troen og lærdommen begge har vist sig at være så frugtbringende, hvorfor skulle vi så frasige os den ene frem for den anden? Hvorfor ikke afskaffe dommen ved konfliktområder? Hvorfor ikke bruge både troen og fornuften i religionen og i vort akademiske arbejde, når vi søger at kende sandheden?

Det gode liv er et liv, der er inspireret af kærlighed, understøttet af tro, og ledet af viden. Må vi have klogskab til at stræbe efter det ved læsning og ved tro. ○

Mormonismens Historie

AF DOYLE L. GREEN, ansvarshavende redaktør

Kirkens missionærer begyndte at forkynde Evangeliets budskab, først i U.S.A., dernæst i Canada, i Europa, på Sydhavsøerne og over hele verden.

Beretningen om Evangeliets gengivelse og Jesu Kristi Kirkens genoprettelse, missionærernes vidnesbyrd og oprigtighed, Mormons Bogs budskab og den fornyende sandhed af Guds åbenbarede ord fangede et stadig større antal menneskers interesse. Og selv om den blotte omtale af denne nye Kirke fik mangen en skeptiker til at hæve øjenbrynene, var der stadig nogle ærlige, søgende sjæle, der lod sig fange i Evangeliets net. En fra en stad, to fra en familie kom og bad om at blive døbt. Over hele U.S.A., i Canada, senere i England og ud over verden fortsatte missionærarbejdet.

Mange af dem, der indgik i Guds Kirke havde samtidig et stærkt ønske om at slutte sig til andre af Kirkens medlemmer; derfor forlod de deres hjem og søgte til Profeten og hans folk.

Efterhånden som den lille Kirke voksede, øgedes også modstanden mod den og aktivitetsscentret skiftede fra New York til Ohio, derfra tværs over Mississippifloden til de fjerne vestlige grænser af De Forenede Stater, Jackson County, Missouri. Her ved grænsen mente lederne af den nye bevægelse, at der måtte være et ideelt samlingssted for Kirkens medlemmer. Her ville de købe jord, oprette deres hjem og bygge en by.

Men sådan skulle det ikke være. De nye og de gamle kolonister havde ikke meget til fælles. Missouris erhvervsliv byggede ligesom Sydstaternes på slaveriet. Undertrykkelse af den menneskelige skabning, hvem han så end var, var direkte i modstrid med en af Mormonismens grundsætninger om frihed for alle mennesker. „Menneskene er til for at nyde glæde“, forkyndte deres Profet.

Med så mange menneskers komme til staten og især til et bestemt amt forudså de gamle kolonister en forstyrrelse i den politiske magtbalance. Desuden var disse nyankomnes trosopfattelse og læresætninger så mærke-

lig og fremmed for dem, så det vakte angst og uro. Mormonerne havde den dristighed at erklære, at Gud, et kærligt Væsen med legeme, legemsdele og lidenskaber, hvis store plan er at bringe udødelighed og evigt liv til menneskene, virkelig igen havde talt til mennesket, givet Evangeliet i dets fylde og havde genoprettet sin Kirke efter det mønster, Jesus opstillede, da Han var på jorden. De troede, at Guddommen bestod af tre adskilte og forskellige personer. Menneskene, alle mennesker, var ifølge deres lærdomme virkeligt og bogstaveligt Guds sønner og døtre, skabt i Hans lignelse.

Sådanne nye og høje begreber om Gud og mennesket var komplet uortodokse og oversteg hvad mange af de mennesker, som betragtede denne lære som noget i retning af kætteri, kunne fatte.

Misforståelse, mistillid og fordom gik over til voldshandlinger. Henvendelser til guvernøren og domstolene var forgæves. Forsøg på at bo fredeligt i andre egne mislykkedes. Til sidst forlod mormonerne Missouri efter en „udryddelsesordre“ fra guvernøren.

I Illinois fandt den plagede Kirke for en kort periode et tilflugtssted. Ved munden af Des Moines-løbene, der hvor Mississippifloden krummer sig mod vest, købte Joseph Smith i 1839 adskillige hektar jord, bogstaveligt talt et vildnis, til sit folk. Det hed dengang „Commerce“. Navnet blev ændret til „Nauvoo“, som betyder „den skønne“, og folket begyndte igen at slå sig ned, bygge hjem, kirkebygninger og skoler.

I begyndelsen af 1843 var befolkningstallet i „De helliges By“ mellem 12.000 og 16.000. Der var blevet oprettet en regering og der var tilstået dem et frihedsbrev. Befolkningsvæksten vedblev, indtil Nauvoo blev den største by i Illinois. Besøgende roste landets skønhed og dets indbyggeres flid og ædruelighed. Arbejdet med at bygge et smukt tempel, hvori de hellige ordinanser, som f.eks. vielser, kunne blive foretaget, skred frem. Ifølge den givne Kirkes forskrifter skulle ægteskabet være gennem alle evigheder. „Indtil døden jer skiller“ skulle ikke have sin plads i Sidste Dages Helliges vielsesceremonier.

I deres tempel ville de også udføre stedfortrædende arbejde for deres afdøde forfædre, som måske ikke havde haft mulighed for at høre sandheden, medens de var på jorden; herved demonstrerede de deres tro på, at Gud ikke er partisk, men at alle mennesker til alle tider vil få mulighed for at få en ophøjelse i livet på den anden side.

Men de samme problemer, som havde plaget Kirken andre steder, begyndte nu også i Nauvoo. Modstridende meninger i politik sammen med voksende beviser på intolerance og forfølgelse overbeviste hurtigt Profeten om, at tidligere tragedier ville blive gentaget.

Den 20. februar skrev han i sin dagbog: „Jeg befalede De tolv Apostle at sende en delegation ud for at undersøge bosættelsesforholdene i Californien og Oregon, og finde et virkelig godt sted, hvortil vi kan flytte, når temp-

Den skønne by Nauvoo brændes, og indbyggerne forsøger at redde hvad de kan, inden de flygter ud i den vestlige ødemark. Edward Grigware.

let er færdigt, og hvor vi kan bygge en by på en dag, have vor egen regering og gå op i bjergene, hvor djævelen ikke kan grave os frem, hvor vi kan leve i et sundt klima og blive lige så gamle, som vi har lyst til." Mod øst kunne han ikke se andet end uheldsvangre skyer og mørke, men han sagde mange gange, at der var „lys ovre mod vest“.

Fjendskab og modstand mod Kirken udviklede sig imidlertid så hurtigt, at de nævnte „spejdere“ aldrig kom af sted. Da uvejret med stigende voldsomhed drog over Nauvoo, drog Joseph Smith og hans broder Hyrum over Mississippifloden ind i Iowa-territoriets sikkerhed. Men det eksil varede ikke længe, fordi der var mange, som opfordrede Joseph til at vende tilbage, melde sig, lade sig arrestere og forhøre angående de anklager for illoyalitet, der var blevet rejst imod ham.

Joseph var ikke bange for en retssag. I forvejen havde han været arresteret cirka fyrrøtve gange for falske an-

Det var midt om vinteren i året 1846, at de første fordrevne mormoner forlod deres hjem i Nauvoo, sejlede over Mississippifloden og begynte deres lange rejse (2.500 km) til de øde dale i Rocky Mountains. Lynn Fausett

klager, men han var aldrig blevet dømt på ét eneste punkt. På en eller anden måde vidste han, at han nu — til trods for embedsmændenes løfte om beskyttelse — ikke ville kunne flygte fra den rasende hob, hvis opfattelse det var, at Joseph Smith's død ville betyde Mormonnens endeligt.

„Hvis mit liv ikke har nogen værdi for mine venner, så har det heller ingen værdi for mig selv,“ sagde han til sine ledsagere. Tilbagevejen over floden førte dem til Carthage, hvor guvernøren — og en blodtørstig hob — ventede. Da de nærmede sig byen sagde Joseph: „Jeg går som et lam til slagtebænken, men jeg er rolig som en sommermorgen, min samvittighed er uplettet for Gud og

alle mennesker. Jeg skal dø uskyldig, og det skal siges om mig: Han blev myrdet med koldt blod.“ Dette var den 24. juni 1844. Tre dage senere brød pøbelen ind i Carthage-fængslet, hvor Joseph og hans venner var blevet anbragt for en sikkerheds skyld, og myrdede brutalt ham og hans broder. Joseph Smith, Profeten, havde beseglet sit vidnesbyrd med sit blod.

De, som troede, at Joseph's død ville bringe den oprettede Kirke til afslutning, blev særligt skuffet. Selv om der var mange sorgbetyngede hjerter i Nauvoo, blev der ikke panik efter Profetens martyrdød. „Vær stille og kend, at Herren er Gud,“ var det ord, som vejledte folket. De Tolv Apostles Råd overtog ledelsen med Brigham Young som præsident. Kirkens organisation og funktion fortsatte stort set uden afbrydelse. Herren havde forberedt alting godt før Profetens død.

Joseph's død gjorde heller ikke ende på forfølgelsen. Fordomme forhærdede folkets hjerter. Nauvoo's frihedsbrev blev annulleret. Illinois krævede, at mormonerne forlod staten.

Hvad skulle de gøre? Hvor skulle de gå hen? Svigte deres religion kunne de ikke! Den betød mere for dem end deres hjem eller selve livet. Fornægte deres vidnesbyrd? Umuligt! Hvorledes skulle de kunne fornægte det, som de vidste var sandt?

Der var kun ét svar. De ville følge deres døde profets plan. De ville drage vestpå til Rocky Mountains, klippebjergene! Der kunne de bygge sig hjem, der ikke ville blive brændt af, templer, som de ikke ville blive nødt til at forlade. Der kunne de dyrke Gud, som de ønskede!

Højvelbårne Thomas Drew, Arkansas guvernør, skrev i et brev til Kirkens ledere:

„Jeg... er hjertenseng med Dem i den foreslåede emigrationsplan... hvorved De sætter Deres samfund uden for stridighedernes rækkevidde, indtil De i hvert fald har haft tid og mulighed for at gennemprøve Deres systems gennemførlighed og til at udvikle dets forventede store fordele til forbedring af de menneskelige forhold og til foregelse af den borgerlige og den religiøse friheds velsignelser... Dersom De Sidste Dages Hellige emigrerer til Oregon, vil de medføre filantropens menneskekærlighed og den velsignelse, som enhver menneskeheds ven er. Skulle de tage fejl, vil disse fejltagelser blive opvejet af de mange grader af godgørenhed, og har de ret, vil emigrationen give dem mulighed for på det rette tidspunkt at tilkendegive det for hele den civiliserede verden.“

De bad om at få seks måneder til at få deres ejendele anbragt, få bygget vogne og købt heste og okser til at trække vognene, til at samle et forråd af fødevarer, tilstrækkeligt til at de kunne klare sig på den over 2000 km lange rejse over sletter og prærier.

Omtrent 2.500 km til „Bjergenes Dale“! Et halvt kontinent skulle de lægge mellem sig og deres forfølgere! Deres vej ville føre dem 700-800 km gennem det sparsomt befolkede Iowa-territorium, derefter over Missouri-floden ind i Omahas, Sioux' og Ute-indianernes egne, 1.500 ubetrådte km i civilisationens ydergrænser.

Seks måneder syntes ikke at være for meget at bede

om, men pøbelen var utålmodig og antallet af voldshandlinger øgedes. Desuden gik der rygter om, at forbundsregeringen måske ville gribe ind og blokere deres planer. Det kunne komme til at betyde udryddelse, hvis de ikke forlod stedet, og det måtte de ikke udsætte sig for. Kirken skulle beskyttes mod den skæbne, deres Profet havde lidt. Forretninger og smedjer arbejdede om kap med uret.

Det var midvinter, den 4. februar 1846, koldt og blæsende, da de første emigranter sagde farvel til deres hjem og drog over floden for at trodse elementerne og ødemarken.

Snart var man i gang med at færdge over floden både nat og dag. Den 15. februar var den milebrede Mississippiflod frosset så stærkt, at et stort hold kunne gå over isen. Sidst i april havde de fleste mormoner forladt byen.

Forestil jer de problemer, der fulgte med at flytte en hel by ud i ødemarken. De fleste af disse mennesker var slet ikke vant til grænseområdernes kulde. Deres forfølgere regnede med, at de ville omkomme på sletterne.

Eftersom mange af dem måtte forlade byen i hast, var de dårligt forberedte til sådan en rejse. Den første nat, da gruppen slog lejr i Sugar Creek, knap 15 km fra deres komfortable hjem, blev ni baby'er født i vogne eller i simple skure, der var slået op for at beskytte lidt mod kulden og uvejret.

Men lejren blev snart organiseret; blikket blev vendt mod vest, og hver dag kom man et stykke frem gennem den dybe vintersne, regnen og forårets mudder. De frosne øren, de frostbitte fødder og rejsens utallige prøvelser var ubetydelige i sammenligning med den forfølgelse, de var undsluppet. Om aftenen, efter en brydsom dag, skrabede de hellige sneen til side og dansede square-dance, til den uvenlige prærie genlød af klanken fra deres messinginstrumenter, klappende hænder og stampende fødder.

„Så, så andre kan høstet!“ blev løsenet. Efterhånden som foråret gik over til rigtig sommer, blev hundreder af hektarer jord langs ruten pløjet og tilsået af de første hold af den endeløse kolonne emigranter. De efterfølgende hold tog sig af det videre forædning, og når afgrøderne var modne, kom andre hold til og høstede.

I mellemtiden var De Forenede Stater blevet indviklet i en krig med Mexico. Den 26. juni red tre regiment ind i Mount Pisgah-lejren medførende „Et cirkulære til Mormonerne“, hvori disse blev opfordret til at lade 500 frivillige melde sig til hæren og marchere til Californien.

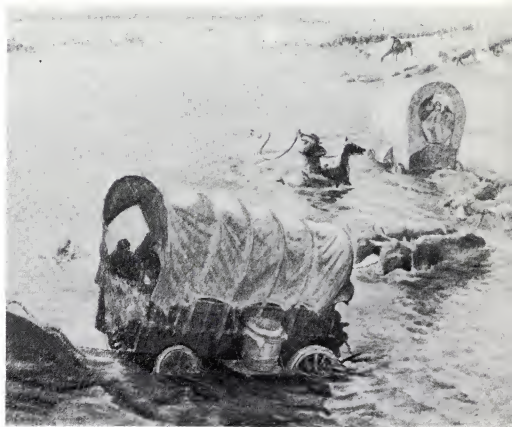
Kirkens ledere havde søgt hjælp hos regeringen, og selv om denne opfordring var så langt fra at være den hjælp, de selv ville have valgt at få, så Brigham Young alligevel deri begyndelsen til fred og en anledning til at vise De Forenede Staters indbyggere, at mormonerne var loyale over for Amerika. Så selv om han vidste, at når disse 500 mand skulle afsted, ville det lægge endnu større byrder på et allerede sørgeligt undertrykket folk, idet mange mange familier nu selv måtte trodse sletterne uden fødders eller voksne sønners hjælp, opmuntrede Brigham Young mændene til at melde sig, og det lykkedes at stille et kompani på 500 mand.

Beretningen om Mormon-bataljonens march gennem Kansas og de alt andet end udforskede områder, som nu er New Mexico, Arizona og Californien, et træk, der rapporteres som værende den længste infanterimarch i historien, er betagende. Mændene sluttede sig senere igen til deres familier i bjergenes dale.

Da man nåede til efteråret 1846, var cirka 15.000 personer sammen med 3.000 vogne, 30.000 stykker kvæg, store fåreflokke, mange heste og okser blevet flyttet til Missouri-floden. Her bestemte de sig for at tilbringe de kolde måneder, og de gik igang med at gøre deres „Winter Quarters“ så behageligt som muligt. I begyndelsen af januar var der blevet rejst omkring 1.000 huse, hvoraf mange ikke var ret meget andet end læskure.

Det blev en hård vinter. Dårlig forplejning, utilstrækkelig påklædning, elendige boligforhold samtidig med at en alvorlig sygdom brød ud blandt dem, truede altsammen med at slå dem ud. Et vidnesbyrd om dette er en

Dette maleri viser prærievogne, som krydser floden Platte i Wyoming.

velbevaret gravplads på bjergene, der hæver sig over Florence, Nebraska, hvor seks hundrede mormoner blev stedt til hvile.

Endelig blev det forår igen, og „Israels Lejr“ drog atter mod vest med en fortrøp, hvori Brigham Young og De Tolv Apostle befandt sig, til at afmærke ruten.

Sidst i juli nåede disse pionerer Den store Saltsødal, som Brigham Young erklærede var det udvalgte sted, hvor de skulle bosætte sig. Jim Bridger's (berømt amerikansk forsker) tvivl om, at der kunne dyrkes majs i den store dal, skræmte ikke denne frygtløse leder. At nogle af pionerne blev plaget af at få lov at drage videre til Californien, havde ingen indvirkning på ham.

På Ensign Peak med udsigt over hele Salt Lake City, og hvorfra en lille gruppe mænd stirrede ud over dalen, erklærede Brigham Young:

„Og nu, brødre, organiser nogle hold til at gå på opdagelse, så I kan sikre jer mod Indianerne; drag ud, undersøg alt, hvad I vil, og hvor I vil, og I vil hver eneste gang komme tilbage hertil og sige, at dette er det rette sted.“

Senere sagde han, at „i templet i Nauvoo vidste han, at vi kunne dyrke korn her,“ og at han i et syn havde set dalen mere end et år før han kom ind i den.

„I Josephs dage,“ skrev han, „sag vi mange timer ad jangens og talte sammen om selve dette stykke land... Jeg ønsker, at mennesker skal forstå, at jeg ikke havde noget som helst at gøre med, at vi flyttede hertil. Det skete ved den Almægtiges forsyn, det var ved Guds kraft... jeg kunne aldrig have udtænkt en sådan plan.“

Det varede ikke mange timer, efter at pionerfortropperen var nået til dalen, før de havde valgt et stykke jord og var igang med at forberede det til såning. Da jorden viste sig at være så hård og tør, så den ikke var til at arbejde med, dæmmede de op for et af vandløbene, der kom fra bjergene, således at de kunne overrisle den indtørrede jord — begyndelsen til moderne, kunstig vanding i Nord-Amerika.

De havde faktisk heller ingen tid at spille. Det var allerede ved at blive farligt sent på året, og Jim Bridger havde advaret dem om frostens tidlige indtræden i bjergene. Tilplantningen blev fremskyndet, og i løbet af nogle få dage var mange hektar jord lagt an til dyrkning.

Da vinteren kom, var befolkningsantallet i dalen steget til cirka 2.100 sjæle. I mellemtiden var der blevet oprettet skoler, byen var blevet anlagt, marker og haver var indhegnet med pæle, hentet fra bjergene; der var blevet valgt en grund, hvor templet skulle ligge, der var bygget et fort af svære stammer og soltørrede mursten på cirka 4 hektars flademål, og der var bygget mange bjælkehuse og murstenshuse. Brigham Young og to hold mænd drog tilbage ad ruten til Winter Quarters for at kunne føre flere mennesker til dalen det følgende år. Der var ikke plads til den dovne blandt mormonerne.

Rødder af Segoliljen, som er blevet staten Utahs blomst, gav dem sammen med tidslør og andre ukrudtsplanter den mest nødtørftige føde. Hvede, majs og kartofler skulle gemmes til såning og lægning.

Om foråret blev 2000-3000 hektar jord forberedt og tilsået. Juni gav løfte om en god høst, men netop som kornet begyndte at modnes, invaderede horder af ødelæggende græshopper, halvt kravlende, halvt springende ødelæggelsesdæmoner de frugtige marker. Rasende fejede nybyggerne, hvis selveste eksistens afhang af disse få hektars afgrøde, græshopperne væk med alt, hvad de kunne få fat i: kæppe, skovle, koste, ved at grave grøfter, tænde ild og overøse med vand. Men de blev ved med at komme „flydende som en flod af snavset vand fra bjergene“. Pionerne var hjælpeløse i deres forsøg på at standse dem.

Men disse trofaste mennesker, som havde krydset et kontinent for at finde et sted, hvor der var religionsfrihed,

blev ikke svigtet i nødens stund. Store flokke af skrigende, kredsende havmåger kom dem til undsætning og gik løs på den sorte døds horder med glubende appetit. Dette fortsatte dag efter dag, til der næppe var en græshoppe at finde i hele dalen.

Idag er havmågen staten Utahs fugl. På Tempelpladsen i Salt Lake City findes et stateligt monument, med to måger på toppen, rejst „til ære for Guds barmhjertighed mod mormonpionerne“.

Brigham Young førte endnu 2.500 mennesker ind i dalen det efterår og koloniseringen fortsatte. I 1850 blev områdets befolkning bedømt til 15.000; i 1856 var der over 76.000. Næsten 85.000 emigranter foretog den tur i årene mellem 1847 og 1869, da jernbanen blev oprettet. Mange af dem gik hele vejen og trak eller skubbede deres håndkærrer. Mange efterlod børn, hustruer eller ægtemænd i grave, der ikke var ret dybe, langs ruten. Alene to håndkærrehold, som forlod Nauvoo sidst på året og som overrasket af tidlig sne og frostvejr, mistede 222 personer, mere end én for hver fem.

Fra den første koloni ved Saltøen spredte kolonisterne sig i alle retninger som egene i et hjul, under Brigham Youngs inspirerede ledelse. Mange betragter ham som en af de største kolonisatorer i Amerikas historie. Disse nybyggere bidrog stærkt til grundlæggelse og udvikling af ikke blot Utah, men også af Arizona, Nevada, Californien, Idaho, Wyoming, Montana og Colorado. Selv Mexico og Canada, hvor der blev grundlagt kolonier, er blevet påvirket af mormonerne.

At opbygge noget i Vesten var ikke nemt. Der var Indianerne at holde på afstand, ørkener at tæmme, floder som skulle udrykkes, kunstig vanding og tørt landbrug at udvikle; der var hjem, skoler, kirker, templer, veje, broer og møller at bygge; der var folk at omvende og stadig megen fordom at overvinde.

Men vanskeligheder gør menneskene stærke, og de Sidste Dages Hellige har sandt nok, ifølge guvernør Drew's forudsigelse, haft „tid og anledning til at sætte deres religionssystem på prøve“.

Kirkens medlemsantal overstiger nu 2.500.000, hvoraf de fleste befinder sig i de vestlige stater, men med en betydelig repræsentation i hver eneste stat i De Forenede Stater og i Canada, Mexico, Mellem- og Syd-Amerika, Europa, Japan, Australien, New Zealand, Stillehavets øer, Syd-Afrika, Det nære Østen og Det fjerne Østen.

De Sidste Dages Helliges kirker er fyldte om søndagen. Ugen igennem sættes de igang med arbejde, studium og underholdende aktiviteter: Primary for børnene, GUF for de unge, særlige aktiviteter for kvinder, for mænd og for hele familien: sport, spejderliv, danseaktiviteter, banketter, musik, skuespil og talekonkurrencer.

I religion, i forretningslivet, i videnskabens tjeneste, i uddannelsen, i den offentlige tjeneste har medlemmer af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige udmærket sig og derved bevist Følselrens ord: „Af deres frugter skal I kende dem.“

Det lys, som Profeten Joseph Smith så i Vesten, skinner klart. ○

Første missionærankomster

De syv første Sidste Dages Hellige missionærer til De britiske Øer ankom til Preston, England, under en spændende valgdag den 22. juli 1837 og frydede sig over et politisk banner, der udfoldede sig over deres hoveder: „Sandheden Vil Sejre.“ Dette var to dage efter deres landgang i Liverpool og 46 dage efter at Profeten Joseph Smith i Kirtland, Ohio, havde henvendt sig til ældste Heber C. Kimball af De Tolvs Råd og sagt: „Broder Kimball, Herrens Ånd har tilhvisket mig: Lad min tjener Heber tage til England og prædike mit evangelium og åbne vejen til frelse for den nation.“

Det gengivne Evangelium på De britiske Øer

De første døbte i England

Allerede ti dage efter at missionærerne var ankommet til England, blev ni nyomvendte døbt i Ribble-floden ved Preston. Den offentlige interesse var blevet så stor, at en „skare på mellem syv og ti tusind personer“ havde forsamlet sig langs bredderne for at overvære disse første europæiske dåbshandlinger i en kirke, der havde udtalt sig om englebesøg og nyopdagelse af hellige beretninger skrevet af tidlige amerikanske profeter.

Det gengivne Evangelium i Skotland

I 1840 tog ældste Orson Pratt til Skotland for at samordne de anstrengelser, der blev foretaget af ældsterne dér, og rejste dernæst til Edinburgh, hvor han besteg Arthur's Seat, en majestætisk, forrevent klippe, der hævede sig over Holyrood's og Edinburgh's slotte. Der anrøbte han Herren for 200 nye medlemmer. På mindre end fire måneder havde dette antal og flere tilsluttet sig Kirken i egnene omkring Edinburgh, Glasgow og An-crum. Siden den tid kaldte de Hellige klippen for „Pratt's Klippe“.

Brigham Young besøger London

Brigham Young, seniormedlem af De Tolvs Råd, besøgte London i efteråret 1840, hvor han gennemgik det storslåede arbejde udført af ældste Heber C. Kimball og ældste Wilford Woodruff, ligeledes af De Tolvs Råd. Fire korte år derefter blev ældste Young leder af Kirken og direkte ansvarlig for at føre alle de Hellige, deriblandt mange britiske medlemmer, vestpå til et nyt Zion. Niog-fyrre år senere blev ældste Woodruff opretholdt som Kirkens Præsident.

Charles Dickens besøger et „Mormon“-emigrantskib

På „en varm junimorgen“ (den 4. juni 1863) gik den berømte viktorianske romanforfatter Charles Dickens ombord på båden Amazon, som lå fortøjet i London, og han beretter om sine indtryk i bogen *The Uncommercial Traveller*: „Jeg tror, det ville være vanskeligt at finde otte hundrede mennesker sammen noget som helst andet sted og finde så megen skønhed og så megen styrke og evne til at arbejde sammen... Jeg gik ombord i deres skib for at bære vidnesbyrd imod dem, dersom de fortjente det, hvilket jeg var ganske overbevist om, at de gjorde; til min store forbavselse fortjente de det ikke; og min forudindtagethed og hensigt skal ikke kunne påvirke mig som et ærligt vidne... en bemærkelsesværdig indflydelse havde frembragt et bemærkelsesværdigt resultat...“

Præsident McKay og London Templet

I 1958 vendte Præsident David O. McKay, en tidligere missionær i Skotland for 61 år siden, tilbage til De britiske Øer og indviede London Templet. Det var 121 år siden, de første missionærer havde sat benene på britisk jord. Templet, bygget til evig glæde for alle, som vil indgå deri, var begyndelsen af den moderne æra i Kirkens historie på De Britiske Øer, en historie, som fortsat tilføjer inspirerende kapitler. ○

Faste og Bøn

Når man studerer skrifterne, undrer man sig over den styrke der findes i faste og bøn.

Præsident Joseph F. Smith sagde, at hvis det blev praktiseret af verden: "...ville faste henlede opmærksomheden på den synd det er at spise for meget, stille legemet i det rette forhold til ånden og således fremme forbindelsen med den Helligånd og bibringe åndelig styrke og kraft... Da faste altid skulle ledsages af bøn, ville denne lov bringe mennesker nærmere til Gud." (Gospel Doctrine, Third Edition, p. 298).

Vi læser at Daniel fik magt og kundskab efter tre ugers sørgetid:

„Lækre spiser nød jeg ikke, kød og vin kom ikke i min mund, og jeg salvede mig ikke, før hele tre uger var gået.

Så sagde han til mig: „Frygt ikke, Daniel, thi straks den første dag du gav dit hjerte hen til at søge indsigt og ydmyge sig for Guds Åsyn, blev dine ord hørt, og jeg er kommet for dine ords skyld.“ (Dan. 10:3, 12).

Inspirerende ord om faste og dens kraft lærer vi af Mosiahs sønners erfaringer:

„...de havde hengivet sig selv til megen bøn og faste, og derfor havde de profetiens og åbenbarelsens ånd, og når de lærte fra sig, lærte de med magt og myndighed fra Gud.“ (Alma 17:3).

At opleve glæden synes at være en del af sand faste, og det samme gør sig gældende, når man læser i Lære og Pagter:

„Og på denne dag skal du ikke gøre andet end tilberede din mad i hjertets oprigtighed, så din faste må være fuldkommen, eller med andre ord, din glæde må være fuldkommen. Sandelig, dette er faste og bøn, eller med andre ord glæde og bøn.“ (L&P 59:13-14).

Selv om overholdelse af fastedagen er beskrevet i nogle enkeltheder, synes læren om faste at være en del af Evangeliet som det er overladt til den enkelte at efterleve. Hvor ofte man skal bede på en fastedag er overladt til den enkelte at bestemme. Hvor ofte man bør faste på andre tidspunkter end fastedagen er ligeledes overladt til den enkelte at bestemme.

I tider med alvorlig sygdom og tunge prøvelser søger man uvilkårligt Herren i faste og bøn, for skriften lærer om den styrke der findes heri. Herren har sagt, at Han

ikke vil give befalinger i alle ting. Præsident Joseph F. Smith siger: „Gud fryder sig over et villigt hjerte.“

Når man faster bør det ledsages af glæde. Frelseren siger:

„Når i faster, skal i ikke gå med sørgmodig mine som hyklerne, thi de gør deres ansigter ukendelige, for at andre mennesker kan se på dem, at de faster; sandelig siger jeg eder: De har allerede fået deres løn udbetalt.

Men når du faster, så salg dit hoved og vask dit ansigt, for at ikke andre mennesker skal se på dig, at du faster, men kun din Fader, som er i løndom...“ (Matt. 6:16-18).

Præsident Joseph F. Smith giver følgende kommentar: „Med andre ord, at vise over for verden, at man er lykkelig.“

For at understrege det strengt personlige i fasten siger Præsident Smith også:

„...men lad os huske, at overholdelse af fastedagen ved at afholde sig fra mad og drikke i fire og tyve timer ikke er en absolut regel, det er ikke nogen jernhård lov for os, men overgivet til menneskers egen samvittighed til at bruge visdom og fornuft. Men de der kan faste bør gøre det.“ (Gospel Doctrine, Third Ed. p. 306).

Han siger også:

„På sabbatsdagen har du ikke andet at gøre end at tilberede din mad i hjertets oprigtighed, så din faste må være fuldkommen, og din glæde må være fuldkommen. Det er det Herren kalder faste og bøn.“ (Ibid. p. 308).

Profeten Joseph skriver den 17. januar 1843:

„Nu er tiden udepeget af de tolv som en dag til ydmygelse, faste, lovprisning, bøn og taksigelse til den store Elohim. Der var stor glæde blandt folket, at jeg endnu var undsluppet fra mine fjenders efterstræbelser.“ (D.H.C. V:252).

Faste udtrykker over for Herren dybe og inderlige personlige følelser, bønner om hjælp, takkebønner, bønner om hjælp når man bereder sig til et særligt kald, bøn om mere kærlighed, om tro der nærmer sig kundskab.

Glæderne ved at faste og bede kan findes. Der findes en stor kraft i at erfare faste og bøn tilbudt af Herren til alle som en velsignelse og en glæde i åndelig styrke og indre lys. ○

BØRNENES SIDER

Modig som en løve

AF MARGERY S. CANNON
OG LURENE G. WILKINSON

Joseph troede det var doktor Stone, der stod i døren, indtil han hørte Rebecca Perkins tale med hans mor.

„Jeg kommer med nogle honningkager, Lucy. Friskbagte.“

„Det er jeg meget glad for, Rebecca.“

„Jeg regner med, at det vil hjælpe lidt.“

Joseph vidste at det ville hjælpe. Hans mor var dødtræt af at pleje ham og hans søskende.

De havde alle haft tyfus. Sophronia havde været syg i tre måneder og havde været lige ved at dø.

„Jeg kan ikke forstå, hvorfor unge Joseph stadigvæk føler sig dårlig,“ hørte Joseph fru Perkins sige.

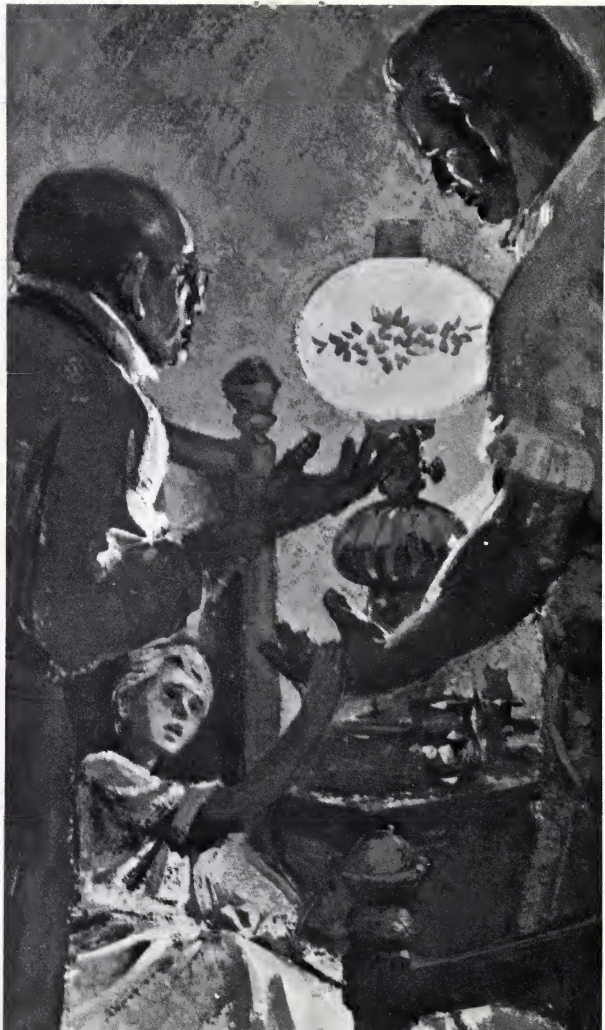
„Ja, han har været alvorlig syg i nogle uger. Tyfusen gav ham et feber-

sår i skulderen. Doktor Stone skar det op, men smerterne bredte sig som lyn i den ene side til hans ben. Han skar i det, helt ind til benet, i et forsøg på at fjerne infektionen. Men det er stadig rødt og hævet.“

„Vi mente, at det var klogere at tilkalde nogle specialister til at se på tilfældet“, hørte Joseph sin far sige. „Vi venter nu på at høre nærmere.“

Vente, så megen venten, tænkte Joseph. Alle havde gjort deres bedste. Han vidste det. Således havde hans ældre bror Hyrum holdt Josephs ben dag og nat for at lindre smerterne, men smerterne var der hele tiden. Joseph klagede desperat: „Åh, himmelske Fader, hvordan kan jeg udholde det?“

I næsten samme øjeblik kaldte Josephs far på ham. „Lægerne kommer nu.“

Rebecca sagde hastigt held og lykke, idet Lucy viste lægerne ind i et afsidesliggende værelse.

„Doktor, hvad kan De gøre for at redde min drengs ben?“

Et øjeblik var der ingen der gav noget svar. Derefter sagde en af specialisterne så skånsomt som muligt: „Vi kan ikke gøre noget . . . hans ben er uhelbredeligt, amputation er absolut nødvendigt for at redde hans liv.“ Lucy førte hænderne op til munden for ligesom at bevare stilheden og holde klageskriget tilbage fra sin strube. „Nej, ikke lille Joseph!“ Hun tænkte tilbage på den tid, da lægen sagde, at Sophronia ikke kunne leve. Hvorledes hun dog undgik døden, skønt den var så nær. De bad om et mirakel . . . og det gik i opfyldelse. Med hovedet støttet i hænderne bad Josephs mor igen — om et nyt mirakel.

Da hun løftede hovedet, sagde hun stille: „Doktor Stone, kan De ikke gøre et nyt forsøg? De må ikke sætte hans ben af, før De har prøvet endnu en gang.“

Efter at have rådført sig med lægerne, besluttede de at forsøge at fjerne det inficerede stykke ben. Lucy hentede nogle rene hjemmenvævede lagner til at lægge under hans ben, medens lægerne forklarede Joseph, hvad de ville foretage sig. Og fordi der ikke var nogle bedøvelsesmidler til at dulme smerterne, kaldte de på hans mor. „Kom med nogle reb. Vi må binde ham til sengen. Og kom med lidt cognac eller vin, smerterne vil være næsten uudholdelige.“

Men Joseph afslog. Han ønskede

ingen spiritus, han ville heller ikke bindes fast.

„Mor, jeg ønsker at du skal gå udenfor. Far kan udholde det, men du har gjort så meget for mig og passet mig så længe, du er næsten slidt op.“ Tårene blændede hans øjne. „Jeg vil have far til at sidde ved sengen og holde om mig. Så vil jeg gøre hvad der er nødvendigt for at få benet taget ud.“

En af lægerne gjorde indvendinger.

„Drengen er så ung, han trænger til hjælp for at stå det igennem.“

Joseph rakte ud efter sin fars hånd og trak den store mand ned til sig ved siden af sengen. „Gud vil hjælpe mig . . . Jeg vil komme over det.“

Så slog den vejrbidte farmer arme-
ne omkring sin lille søn og knugede ham til sit hjerte.

Operationen begyndte. Den var lang og smertefuld uden medicin til at lindre smerterne og kun sin far at klynge sig til. På et tidspunkt hørte hans mor ham skrigе og kom løbende ind.

„Åh, mor gå ud, gå ud. Jeg ønsker ikke at du skal komme ind, jeg vil prøve at udholde det, hvis du bare vil gå ud“, hulkede han.

Da den primitive operation var overstået, stod Lucy tøvende ved døren til soveværelset og turde ikke stille det spørgsmål, der svævede på hendes læber. Hendes mand, der var-
somt støttede sin søns skulder, så op og rakte den anden hånd ud mod hende.

Øjeblikkelig var Lucy inde i værelset, og hånden var i hendes, da hun

knælede ved unge Josephs seng. Hvor så han tynd og bleg ud. Så stille.

Fra sin udmattelses mørke dybder hørte Joseph hende komme, følte hendes berøring, blidt, men tøvende. Han åbnede øjnene, og det faste blik fra hans blå øjne fik det bekymrede udtryk til at forsvinde fra hans mors ansigt.

Dr. Stone fjernede masken fra sit ansigt. Det lykkedes, nikkede han.

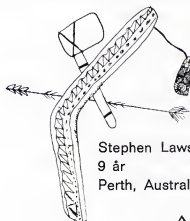
Unge Joseph vidste at Gud var med ham. Deres bønner var blevet besvaret. Hans ben ville blive rask.

Hele livet ville der blive sagt om ham:

HAN ER MODIG SOM EN LØVE.

Det er dejligt at se, at børn over hele verden kan udnytte deres evner. Her ser I nogle tegninger, som beviser dette.

Yuen Suk Ching
10 år
Sham Sui Po, Hong Kong

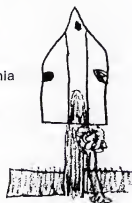
Stephen Lawson
9 år
Perth, Australien

Deborah Elliott
7 år
Gagnon, Quebec

Marco Taluacchia
10 år
Firenze, Italien

Janice Elliott
8 år
Gagnon, Quebec

Gammel nok til at spise løg

AF NANCY ROSE

John Thomas var en lille dreng, akkurat så høj som til håndtaget på græsslåmaskinen, og der var mange ting han kunne lide.

At grave orm for at gå ud og fiske, var noget han kunne lide, skønt hans mor syntes, at han var for lille til det. Lege i sin fæstning lavet af budskads bag plankeværket, var også noget han særlig godt kunne lide.

Men der var en ting, han ikke kunne lide, og det var løg.

John Thomas's mor syntes ikke at kunne forstå det. Hun puttede løg i frikadeller, og han pillede løgene fra, før han spiste frikadellerne. En dag havde hun endog puttet løg i de bagte bønner. Han kunne virkelig lide smagen, men det tog lang tid for ham, før han var sikker på, at han havde fået alle løgene taget fra, før han kunne nyde disse bønner.

„John Thomas“ sagde hans mor. „Hvis ikke du skynder dig at spise de bønner, så du kan være færdig når bedstefar kommer, kan du ikke tage med ham.“

John Thomas rettede sig op og fortsatte endnu hurtigere med at pille løgene fra. „Taget med bedstefar?

Hvorhen?“

„Jeg tror han har planlagt at tage dig med ud på hr. Hansens gård.“ „Ud på gården, det var sjovt.“

I det samme åbnede bedstefar døren. Han så ud lige akkurat som en bedstefar skal se ud, med masser af rynker i ansigtet, fordi han smiler så meget.

„Skynd dig med de bønner, John Thomas, jeg har hørt til morgen, at der er en mængde nyfødte unger ude på gården“, sagde bedstefar.

„Er der?“ John Thomas skubbede løgene på sin tallerken tilside så hurtigt han kunne.

„Hvorfor lægger du løgene tilside?“, spurgte bedstefar.

„Fordi“, sagde John Thomas meget forsigtig, „jeg tror ikke de smager godt.“

John Thomas blev færdig med den sidste bønne. Der var efterladt en bunke løg på hans tallerken. „Lad os tage ud på gården, bedstefar“, sagde han.

På vej ud til gården talte John Thomas og hans bedstefar om alle de ting, der var sket, siden de havde set hinanden sidst.

På gården standsede de først ved grisetien. Der var en kolossal, gryntende modergris med mange smågrise omkring sig, de peb og puffedes til hende med deres snuder.

„Hvad laver de bedstefar?“, spurgte John Thomas.

„De leder efter mad“, sagde bedstefar.

„Spiser de korn?“ spurgte John Thomas, idet han bemærkede nogle smuler på jorden.

„Aah, nej“, lo bedstefar. „De er ikke store nok til at spise korn. Det er til moderen. De kan kun drikke mælk.“

I kyllingehuset var der mange morsomme, små kyllinger, der pippede og hoppede omkring i huset. John Thomas rakte sin hånd ud, og de pikkede alle efter den. „De er sultne“, sagde han. „Hvad spiser de?“

„Kun denne meget fine mos“, svarede bedstefar. Han gav Thomas noget i hånden, og kyllingerne pikkede efter det. „De er endnu for små til hårdt korn, hvede eller havre.“ John Thomas iagttog de morsomme pikkende og pipende, kuglerunde kyllinger.

Derefter gik de til den store lade. Det duftede af nyslået hø, og han kunne se to nyfødte kalve sammen i et hjørne. „Er det tvillinger?“, spurgte John Thomas. „Hvad spiser de?“

„Kun mælk fra deres moder“, svarede bedstefar. De er ikke gamle nok til at spise hø og andet kreaturfoder.“

Lige overfor kalvene indenfor i den store mørke lade, var en redefuld killing med deres mor med sin bløde pels. De frembragte morsomme, små lyde og pressede deres poter mod deres mor.

„Hvad bestiller de?“, spurgte John Thomas.

„De er ved at drikke mælk fra deres mor“, sagde bedstefar. De er

endnu ikke store nok til at jage mus, som du sikkert ved.“

Før de vidste af det, var hele eftermiddagen gået, og det var på tide at gå ud til vognen og køre tilbage til byen.

„Mange tak, hr. Hansen“, sagde John Thomas til bonden. „Det var en morsom dag, og jeg kunne lide at komme igen for at se hvordan disse unger ser ud, når de er vokset lidt mere.“

Bedstefar blev og spiste til aften med John Thomas og hans mor. Hun havde lavet frikadeller til dem.

„Er der løg i frikadellerne?“, spurgte John Thomas.

Hans mor sukkede. „Ja, John Thomas, det er der. Du ved det forbedrer smagen.“

John Thomas støttede hagen i hænderne og så så på frikadellerne på sin tallerken. De så virkelig indbydende ud.

Han tænkte på de nyfødte kalve, han havde set den dag, der ikke var store nok til kreaturfoder. Han tænkte på de små kyllinger, der ikke var store nok til rigtig kyllingefoder. Han tænkte på killingerne og smågrisene, der kun kunne drikke mælk, fordi de ikke var gamle nok til andre ting.

„Der er noget, jeg spekulere på“, sagde han.

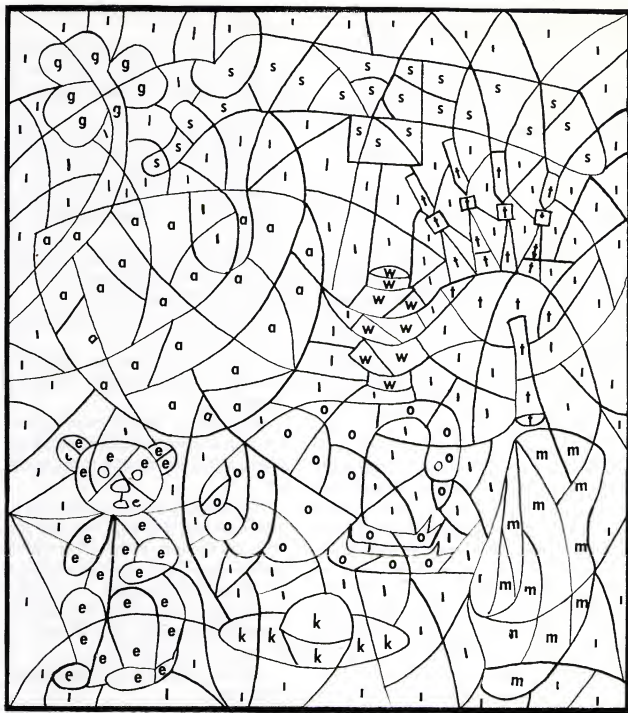
Mor og bedstefar så på hinanden. „Hvad er det, du spekulerer på?“ spurgte de begge to.

„Jeg tænkte lige på“, sagde John Thomas — og holdt en pause. „Jeg spekulerede på det.“

„Hvilket“, spurgte mor og bedstefar.

John Thomas sank noget. „Jeg spekulerede på, om jeg i aften er gammel nok til at spise løg.“

Mor så på bedstefar, og bedstefar så på mor og blinkede.

Hvad er det? Hvor er det fra?

AF MARLA KAY

I dette billede findes der 9 ting skjult fra forskellige lande. Farvelæg alle de steder, der er mærket G grønne, S brune, T violette, A brune, W orange, E blå, O gule, K røde, og M grønne. Når du er færdig, kan du fortælle, i hvilket land hver ting hører hjemme.

Hvidkløvet (det irske nationalmærke): Irland. Gondolen: Italien. Sne-hyten: Alaska, Grønland. Lygten: Japan. Sækkepipen: Skotland. Koala-bjøren (Pungbjørnen): Australien. Strudsen: Afrika. Sombroeren: Mexiko. Træsken: Holland.

Svar:

SØNDAGSSKOLE

At få en bog så dybsindig og svær som Bibelen på de 9-10 åriges liste over favoritlæsning, er en udfordring til enhver lærer. Men for den, der vil sætte hjerte og sind ind for sagen, vil det vise sig at . . .

Bibelen vinder

AF JEWEL B. ELKINGTON

I min lektiehåndbogs indledning fastslås at jeg som lærer har tre vigtige forpligtelser overfor mine elever:

1. At være interessant
2. At være overbevisende
3. At være begejstret

At have disse ting for øje, medens jeg forbereder min lektie, er en stor hjælp. Selvom mit vidnesbyrd er stærkt, og jeg føler, at det er et privilegium at undervise denne klasse, har jeg fundet ud af, at det kræver meget arbejde og bøn at give interessante og meningsfulde lektier. Når jeg gør mig de største anstrengelser, modtager jeg mest inspiration.

En af disse lektier „Bibelen — en hellig optegnelse“ repræsenterede en virkelig udfordring: Hvordan gør man en bog så dybsindig og vanskelig som Bibelen meningsfuld for en gruppe livlige 9-10 årige. Jeg bestemte, at det bedste forsøg ville være at gøre dem bekendt med særlige højdepunkter, og lade dem møde og blive bekendt med en enkelt person fra Bibelen, snarere end at forsøge at dække hele dens umådelige indhold. Jeg ønskede at stimulere børnene til på egen hånd at læse i den hellige bog. I stedet for at gøre dem syge med flere liter is, ønskede jeg kun at give dem en smagsprøve, og gøre den så god og speciel, at de ville blive ivrige efter mere.

Jeg involverede en del af klassen ved at uddele opgaver.

Først blev en flonelstavle-historie uddelt til en elev. Derefter skrev jeg små breve til tre børn. Her fortalte jeg dem, hvad de skulle gøre (det er sjovere at få et brev

end et telefonopkald i den alder). De opgaver, der blev uddelt, var:

1. Find ud af betydningen af ordet „Bibel“. I hvilke to dele er Bibelen delt og hvorfor?
2. Vælg et ordsprog fra Ordsprogenes Bog.
3. Vælg din favorit person fra Det gamle Testamente. Efter at have læst om ham eller hende i Bibelen, forbered dig da til at genfortælle historien i klassen.

Sidst af alt arrangerede jeg, at Moses skulle komme i egen person og fortælle sin historie.

Dette blev udført af en samarbejdsvillig ægtemand, klædt i et gammelt tæppe som kappe, et stykke sække-

læred bundet med et reb som hovedbeklædning, et stykke sort stof til underklæde og barfodet (han ejede ingen sandaler), bærende en stav (en stor kæp fundet i gården), og sidst, men ikke mindst, hans bølgende hvide skæg.

Cirka halvvejs gennem klassesiden bankede „Moses“ på og blev inviteret indenfor. Glimtet af overraskelse og glæde i børnenes ansigter samt den opmærksomhed, de gav ham, medens han talte, mere end tilbagebetalte den anstrengelse, jeg havde haft med forberedelserne.

Moses fortalte alvorligt og realistisk om nogle af de begivenheder, han havde haft, medens han gik frem i lydighed mod alle de befalinger, han fik af Gud. Han forklarede, hvordan Herren gav ham De ti Bud. Derefter gennemgik han De ti Bud, uddybede flere af dem, deriblandt det femte, og han indprentede dem vigtigheden af

at ære og adlyde deres forældre og deres Fader i himlen.

For at hjælpe børnene med at huske og indprente sig nogle højdepunkter i Bibelen, gav jeg dem nogle artikler de kunne tage med hjem og hænge op eller sætte ind i deres scrapbog. Disse inkluderede en dekoreret kopi af De ti Bud, et lille billede af Moses, da han ødelagde stentavlerne, et bogmærke med Biblens bøger påtegnet, et kort med Saligprisningerne, og et lille billede fra Bjergpredikenen.

Selvfølgelig kan andre personer fra Bibelen besøge klassen. Ideen med en sådan besøgende kan kun gennemføres lejlighedsvis; men hvis den er godt udført, vil den hjælpe med til at klassen tænker på disse store personligheder som virkelige personer og ikke som personer i en bog. Mest vigtigt, den vil skabe et ønske hos eleven om at læse og lære mere om de store sandheder i Bibelen. ○

Fællesrecitation d. 3. august, 1969

De to skriftsteder bør læses udenad i løbet af juli måned af eleverne i kursus 14 og 16. Hver klasse reciterer et skriftsted ved søndagens forprogram fastesøndag.

KURSUS 14:

(I dette skriftsted forudsiger Esajas gengivelsen af Evangeliet i de sidste dage og beskriver virkningen af dets sandhed på menneskets liv efter mange århundreder med frafald og ignoreren.)

„På hin dag hører de døve skriftord, og friede fra mulm og mørke kan blindes øjne se.“

(Esajas 29:18.)

KURSUS 16:

(Paulus minder os om, at Kristus organiserede sin Kirke med dens embeder, for at hjælpe de Hellige til fuldkommenhed.)

„Og han gav os nogle som apostle, andre som profeter, andre som evangelister, andre som hyrder og lærere for at gøre de hellige fuldt beredte til deres tjenestegerning, at opbygge Kristi legeme, . . .“

(Ef. 4:11, 12.)

Nadververs for juli måned

Senior søndagsskolen

„Salige er de rene af hjertet, thi de skal se Gud.“ (Matt. 5:8)

Junior søndagsskolen

Jeg vil gå og gøre det, som Herren har befalet . . . (1 Nephi 3:7)

○

Robert Cundick

The musical score consists of two staves. The top staff is for the 'Senior søndagsskolen' and the bottom staff is for the 'Junior søndagsskolen'. Both staves are in G major (one sharp, F#) and 4/4 time. The melody is simple and features a long note at the end of the phrase. The score includes a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The name 'Robert Cundick' is written above the top staff.

**Den
præsiderende
biskop
taler til
ungdommen
om**

omvendelse

AF BISKOP JOHN H. VANDENBERG.

Der er i de senere år sket en stor teknisk udvikling til gavn for rumprogrammet takket være mange fremragende videnskabsmænd. Opsendelsen af Apollo 8 var f.eks. en stor succes inden for videnskaben — men desuden gav den nogle storartede lektioner, som vi kan benytte i vort personlige liv. En sådan lektion findes der i et vigtigt begreb i rumledelsen kaldet midtkurs-manøvre. Straks efter at Apollo 8 var uden for jordens bane, begyndte instrumenter på rumfartøjet og på stationer på jorden at måle den kurs, som blev fulgt, og sammenlignede den med den kurs, som nødvendigvis måtte følges, hvis planens mål skulle nås.

Vi har en gave, som ligner de ledende instrumenter i rumfartøjet, som fortæller os, når vi kommer bort fra den retskafne kurs. Mormon, den nephitiske profet, udtalte sig om dette „ledende“ system. Han sagde: „... jer er det givet at dømme, så I kan skelne det gode fra det onde; og måden, hvorpå man bør dømme, er så klar, at I kan kende den med fuldkommen kundskab, ligesom I skelner dagens lys fra nattens mørke.

Thi se, Kristi ånd gives alle mennesker, for at de kan kende godt og ondt; ...“ (Moroni 7:15-16.)

Ligesom der er kontrolstationer på jorden, som følger Apolloen, har vi på samme måde kontrolstationer, som er

... på samme måde har vi kontrolstationer, som er levende interesserede i vore livsbaner.

levende interesserede i vore livsbaner. Disse stationer inkluderer vore forældre, grenspræsidenten, kvorum-præsidentskabet, hjemmelærere, lærere, o.s.v., som strategisk er anbragt i vort liv for at hjælpe os med at bevare vor kurs mod ophøjelse.

Det er livsvigtigt, at den mindste afvigelse fra den planlagte kurs bliver korrigeret med det samme. Det er nødvendigt, at vi er modtagelige over for Kristi ånds tilskyndelser; desuden bør vi give agt på råd fra forældre og ledere, som er interesserede i vor lykke. Når vi opdager afvigelse fra den rette kurs, har Herren givet forholdsregler gennem sit sonoffer, så vi kan udføre en manøvre for at komme på den rette vej. Denne manøvre kaldes omvendelse. Det er en proces, hvorigennem vi kan komme tilbage på den rette kurs og fortsætte mod vort mål — evigt liv.

Vi skal være særlig på vagt over for de såkaldte små afvigelser — for de kan forpurre hele vor mission. Herren har sagt: „Thi Jeg, Herren, kan ikke se på synd med den ringeste eftergivenhed.“ (L&P 1:31).

Han har sagt dette, fordi Han forstår den skade, som selv den mindste forseelse eller afvigelse fra den kurs, der fører til ophøjelse, kan forvolde. Vi kan ikke undskylde synd eller fejltagelser på nogen som helst måde; det er nødvendigt, at vi til stadighed vurderer vor beliggenhed på vejen til ophøjelse, og når det er nødvendigt, skulle vi foretage en manøvre og omvende os fra vore fejl og komme tilbage på den rette kurs.

En af de største velsignelser, som Herren har givet os, er evnen til at forandre kurs. Dette kan vi gøre på grund af vor Frelseres sonoffer. Han har gjort det muligt for os at forandre vort liv gennem omvendelse, så vi ikke skal lide de evige konsekvenser af vore afvigelser fra den rette kurs.

Den første betingelse for sand omvendelse er, at man er sig sine fejl bevidst. Præsident McKay har sagt: „Hvordan kan et menneske gå fremad, når det ikke er sig sine fejl bevidst? Et sådant menneske har mistet den fundamentale vækstbestanddel, som er erkendelse af, at der er noget større, bedre og mere attraktivt end den tilstand, man befinder sig i for øjeblikket. I selvtilfredsheds jord får sand vækst ringe næring. Dens rødder finder større vækst i misforståelse.“

Himlen se i nåde til det menneske, som ikke er sig sine fejl bevidst.”

For det andet må der være sorg for synd — ikke blot samvittighedsnag, men virkelig sorg. Apostlen Paulus

omtalte denne slags sorg som en gudfrygtig sorg. I et brev til nogle angervigne Hellige i Korint sagde han:

„Så glæder jeg mig nu, ikke over det, at I blev bedrøvede, men over at I blev bedrøvede og derved ført til omvendelse. Thi jeres bedrøvelse var efter Guds sind, så I ikke på nogen måde skulle lide skade ved os. Thi bedrøvelse efter Guds sind virker omvendelse til frelse, som ikke fortrydes; men verdens bedrøvelse virker død.“ (2 Kor. 7:9-10).

For det tredje, når vi har erfaret, at vi gør uret og er oprigtigt bedrøvede over det, er det næste skridt at indrømme, at vi har gjort uret.

Herren har sagt: „Heraf kan I vide, om et menneske omvender sig fra sine synder: se, han vil bekende dem og aflægge dem.“ (L&P 58:43).

Hvem skal vi indrømme vore synder overfor? I Lære og Pagter står der: „... Jeg, Herren, forlader dem deres synder, som bekender dem for mig og bæder om tilgivelse, og som ikke har syndet til døden.“ (L&P 64:7).

Af dette skriftsted ved vi, at vi skulle bekende vore synder for Herren. Alvorlige overtrædelser skulle også kendes for grenspræsidenten, som er „menig dommer i Israel“.

For det fjerde skulle vi forsøge at erstatte den uret, vi har forvoldt. Vor omvendelse vil kun være af betydning, hvis vi bliver forsonet med de, som har lidt uret.

„Derfor, når du bringer din gave til alteret og der kommer i hu, at din broder har noget imod dig, så lad din gave blive der ved alteret og gå først hen og forlig dig med din broder, og kom så og bring din gave!“ (Matt. 5:23-24.)

For det femte skulle vi bevare kursen. Når vi har foretaget en rettelser, må vi ikke gentage fejlen.

For at nå vort endelige mål eller ophøjelse, må vi konstant kontrollere vore tanker og opførsel; og når det er nødvendigt skal vi omvende os for at komme tilbage på den rette kurs. ○

UNGDOM SSIDERNE

Fem minder jeg gerne ville have

AF EN SENIORSTUDENT

(I 1926 bragte Era en mindeværdig bekendelse af en seniorstudent angående hans ønsker om faderlig kammeratskab. Unge mænds ønsker synes at være lige så aktuelle i dag som de var dengang.)

1 Jeg ville ønske at jeg kunne huske en cirkusdag, eller en fjeldtur, hvor min far havde været med os drenge, i stedet for at give os penge og udstyr at tage afsted med, medens han og mor blev hjemme, og fik os til at føle os skyldbevidste fordi de arbejdede, medens vi legede.

2 Jeg ville ønske at jeg kunne huske en aften, hvor han havde sluttet sig til os i sang, eller læsning, eller slagsmål, i stedet for altid at sidde så stille med sin avis ved læselampen.

3 Jeg ville ønske at jeg kunne huske en måned, eller en uge, eller bare en dag, hvor han havde lavet slid og slæb til betydningsfuldt arbejde ved at planlægge gårdens arbejde sammen med os, i stedet for kun at bekendtgøre hver morgen, hvad den dags arbejde ville blive.

4 Jeg ville ønske at jeg kunne huske en søndag, hvor han havde stoppet os allesammen ind i bilen og kørt til

kirke med os, i stedet for at blive hjemme medens vi tog afsted om morgenen og lade os alene hjemme medens han og mor tog afsted om eftermiddagen.

5 Jeg ville ønske at jeg kunne huske bare én samtale, i hvilken vi sammen havde diskuteret de problemer og omstændigheder som plager hver dreng i voksenalderen, og hvor hans klare og energiske synspunkt kunne have udsprent sådan lys og trøst, i stedet for at lade mig ene om at samle kendsgerningerne op på må og få, og løse problemerne så godt jeg kunne.

Og alligevel, min samvittighed ville græde af skam, hvis jeg dadlede ham, for ingen mand kunne nogensinde have ofret sig mere for sin familie, været mere ivrig for dens velfærd, mere stolt af dens successer. Hans eksempel har været et lys for os. Han vidste bare ikke — og det er jeg ked af — han vidste bare ikke, at vi trængte til ham. Han vidste ikke at vi hellere ville have hans kammeratskab end det land, han kunne give os — at vi en dag, måske, selv kan tjene penge, men at vi aldrig selv kan skabe minderne, som kunne have beriget og mildnet og præget vort liv. Jeg kan ikke se en far og søn på udflygt sammen uden at få en klump i halsen. ○

Styrke

Jeg mødte ham kun én gang — til et nadvernøde, som blev afholdt for SDH-soldater i det 15. regiment, 3. infanteri division, under Korea-krigen. Der var omkring 15 af os hobet sammen i en bunker i forreste linie. Ved brug af bægrene fra vore egne feltflasker og C-ration kiks, velsignede og nød vi nadveren; og da det var den første søndag i måneden overgav vi derefter tiden til et vidnesbyrdmøde.

Han præsenterede sig jævnt som sergent Stewart fra Idaho og gik over til at fortælle os, hvordan Herren havde velsignet ham i løbet af den foregående måned. Jeg lagde mærke til at han var lille — cirka 1,70 m høj og vejede omkring 80 kg — med stærke arme og skuldre. Han omtalte at hans store mål siden barndommen havde været at blive en god sportsmand. Trænere havde ment at han var for lille til hold-sport, så han havde koncentreret sig om individuel konkurrence og havde opnået en del succes som bryder og distanceløber. Han ankom til Korea som en jævn menig. Cirka ti måneder senere bar han sergentstriber — og de var velfortjente, som vi snart ville opdage.

Da sergent Stewart bar sit vidnesbyrd, følte han sig bevæget til at fortælle os om sin kompagnichef, hvem han beskrev som en kæmpe af en mand ved navn løjtnant Jackson. Han var 2,08 m høj, vejede 120 kg og havde været en fremragende sportsmand i skolen. Sergenten omtalte ham i glødende vendinger, med en vis forkærlighed, som den modigste, skarpsindigste og ældste kompagnichef i hele U.S. infanteri — en, som ikke ville forlange at hans mænd skulle gøre noget han ikke først ville være villig til at gøre selv. Med mærkbar stolthed skildrede han ham yderligere som mændenes mand, en stor officer og en kristen gentleman, som inspirerede dem som var heldige at tjene under hans kommando.

Få dage før vor gudstjeneste havde sergent Stewart

været tilknyttet en patrulje. Som leder og i spidsen af patruljen var løjtnant Jackson. Sergenten dannede bagtrop-pen, da de bevægede sig ned ad en stejl skrænt i diamantformation. Da de nærmede sig foden af skrænten, faldt de i et bagholdsangreb af fjendtlige snigskytter. Løjtnanten, som gik forrest, blev ramt i den ene side af kugler fra automatisk håndvåben. Han fik sig slået i ly af et nærliggende træ, medens resten af patruljen klatrede op ad skrænten for at reorganisere sig.

Da han var næstkommanderende, faldt ansvaret nu på sergent Stewarts skuldre. Han organiserede sine mænd i et halvmåneformet forsvar og tildelte derefter sin største og tilsyneladende stærkeste mand den mission at gå ned ad skrænten for at redde løjtnanten. De andre ville dække ham.

Manden var væk i ca. en halv time, for kun at komme tilbage og rapportere at han ikke kunne flytte den sårede officer — han var for tung. Det var som at prøve at løfte en død hest. Mændene begyndte at mumle om at komme væk derfra før en anden ville blive ramt. Nogle sagde endog: „Lad os glemme løjtnanten, når alt kommer til alt er han jo kun neger!“ På dette punkt vendte sergent Stewart sig mod sine mænd, rejste sig i sin fulde højde og talte i en meget bestemt tone: „Jeg er ligeglad med om han er sort eller grøn eller hvilken som helst anden farve. Vi går ikke herfra uden ham. Han ville ikke forlade nogen af os under lignende omstændigheder. Desuden er han vores øverstbefalende officer og jeg elsker ham som min egen broder.“

Der var et øjeblik stilhed, så gik sergenten hen til en af korporalerne og sagde stille men med stor myndighed: „Du overtager ansvaret — og venter på os. Jeg vil hente ham.“

Forsigtigt, og så lydløst som muligt, arbejdede han sig vej mellem spredte snigskytters ild hen imod løjtnanten.

for ti

AF BEN F. MORTENSEN *

nanten. Da han endelig nåede frem til ham, var løjtnant Jackson svag af blodtab, og han forsikrede sergenten at det var en håbløs sag — der ville ikke være nogen måde at få ham tilbage til førstehjælpsstationen i tide. Da var det at sergent Stewarts store tro på sin himmelske Fader kom ham til hjælp. Han tog sin hjælm af, knælede ved siden af sin faldne leder og sagde: „Bed med mig, løjtnant.“

Vi var som tryllebundne i det møde. Det var som om vi var vidner til et af de store menneskelige dramaer i vor tid. Et åndeligt drama om kærlighed og broderskab, som der er så få af i verden i dag, blev åbenbart for vore egne øjne. Tårerne rullede ned ad sergentens kinder medens han talte — og vi græd stille med ham. Han kunne ikke huske alt hvad han havde sagt i sin bøn, men han mindede Herren om at aldrig i sit liv havde han røget en cigaret. Ikke en gang havde han smagt alkohol i nogen af dets former.

På dette punkt kom han et øjeblik bort fra emnet for at forklare, at han ikke kun havde taget afstand fra spiritus og tobak på grund af sin religiøse overbevisning, men også på grund af sin store bevæggrund om at udvikle et stærkt, sundt legeme, så han kunne opnå sine sportspræmier. Dog vidste han den dag, da han var i fortrolig samtale med sin Fader i himlen, uden tvivl hvorfor han havde levet så samvittighedsfuldt efter Visdomsordet igennem sit unge liv.

„Kære Gud,“ tryglede han, „jeg behøver styrke — langt mere end mit fysiske legemes evne. Denne store mand, din søn, som ligger alvorligt såret her ved siden af mig, må have medicinsk hjælp hurtigt. Jeg behøver kraft til at bære ham op ad skrænten til en førstehjælpsstation, hvor han kan modtage den behandling han trænger til for at redde livet. Jeg ved, Fader, at Du har lovet den styrke for ti, hvis hjerte og hænder er rene. Jeg føler,

Jeg bukkede mig ned og løftede blidt min kompagnichef op og lagde ham over min skulder.
Tekning af Jerry Harston.

at jeg er kvalificeret. Åh, kære Fader, giv mig denne velsignelse.“

„Brødre,“ fortsatte han, „medens jeg bad, kunne jeg mærke mine muskler svulme af energi, og fra det øjeblik vidste jeg, som jeg aldrig havde vidst det før, at Gud i sandhed hører og svarer sine trofaste børns bønner. Jeg takkede Ham ydmygt, sagde amen, tog min hjælm på, bukkede mig ned og løftede blidt min kompagnichef op og lagde ham over min skulder. Derefter begyndte vi langsomt vor opstigning — løjtnant Jackson sagte grædende medens han hviskede taknemmelige og opmuntrende ord til mig.“

Jeg mødte kun sergent Stewart én gang. I mindre end to timer var det vort privilegium at være i hans selskab. Jeg kunne føle ædel nærværelse, da jeg sad i den bunker, lyttende til denne udvalgte unge mand. Hans ånd bevægede min ånd, og min tro blev vækket på grund af hans Kristus-lignende holdning og hans gribende vidnesbyrd angående faderskabet af Gud og broderskabet af alle mennesker. ○

* Ben F. Mortensen tjente som feltpræst under Korea-krigen.

Rejsen til månen og budskabet til jorden

AF DR. G. HOMER DURHAM
rektor ved Arizona State University.

Fredag morgen den 27. december 1968 landede det amerikanske rumskib Apollo 8 i Stillehavet efter menneskets første succesrige rejse til månen. Oberst Frank Borman fra det amerikanske luftvåben, kaptajn James A. Lovell fra den amerikanske flåde, og major William A. Anders fra det amerikanske luftvåben gjorde denne historiske færd fuldstændig komplet ved at cirkle ti gange om månen den 24. december 1968. Afgang fra Cape Kennedy skete lørdag den 21. december.

Juleaften 1968 blev ætset ind i historien og millioner af seeres hukommelse, som så og hørte de tre astronauters specielle julebudskab direkte fra månen. Det var et budskab specielt tilegnet jorden og dens befolkning. Det lød som følger (fra 1. Mosebog):

MAJOR ANDERS: „I begyndelsen skabte Gud himmelen og jorden. Og jorden var øde og tom, og der var

mørke over verdensdybet. Men Guds And svævede over vandene. Og Gud sagde: „Der blive lys!“ Og der blev lys. Og Gud så, at lyset var godt, og Gud satte skel mellem lyset og mørket, ...”

KAPTJAN LOVELL: „... og Gud kaldte lyset dag, og mørket kaldte han nat. Og det blev aften, og det blev morgen, første dag. Derpå sagde Gud: „Der blive en hvælving midt i vandene til at skille vandene ad!“ ... Gud gjorde hvælvingen og skilte vandet under hvælvingen fra vandet over hvælvingen. Og Gud kaldte hvælvingen himmel. Og det blev aften, og det blev morgen, anden dag ...”

OBERST BORMAN: „... Derpå sagde Gud: „Vandet under himmelen samle sig på et andet sted så det faste land kommer til syn!“ Og således skete det; og Gud kaldte det faste land jord, og stedet, hvor vandet samlede sig, kaldte han hav. Og Gud så, at det var godt.“ (Se 1. Mosebog 1:1-10)

For tilhørere, der har set levende billeder af jorden transmitteret fra rumskibet, og som har hørt oberst Bormans beskrivelse af månen („en umådelig, ensom, forbudt eksistens“) fik disse gamle ord gentaget af de tre officerer en enorm betydning.

Derpå kom oberst Bormans tegn på afslutning: „Og fra staben i Apollo 8 slutter vi med et godnat, Gud vel-signer jer alle, alle på den gode jord.“

Tidligere på dagen den 24. december, omkring fem timer efter at Apollo 8 var skudt ind i sit første månekredsløb, sendte oberst Borman en bøn, der skulle afholdes i den episkopale kirke St. Christopher i League City, Texas, hvor han tjener som oplæser. „Jeg skulle have oplæst i dag, men jeg var ikke rigtig i stand til det,“ sagde han ikke uden humor. „Bønnen er,“ sagde han, „ikke kun for kirkegængerne samlet i St. Christopher, men for mennesker overalt. Dette ekstra betimelige budskab fra måneomkredsningen, givet af oberst Frank Borman, øverstbefalende på denne pionerrejse til månens atmosfære, må også gengives her:

„Giv os, oh Gud, evnen til at se din kærlighed i verden på trods af menneskelige fejl.

Giv os tro til at have tillid til godheden på trods af vor uvidenhed og svaghed.

Giv os kendskab så vi må blive ved med at bede med forstående hjerter, og vis os hvad hver af os kan gøre for at forberede den kommende dag med fred i universet.“

Der vil blive andre rejser til månen. De kan vise sig at blive mere tiltrækkende end det stærke syn, som den 110 kilometer høje pionerbane tillod. Der vil komme flere budskaber til jorden fra månen og endnu længere ude, men få så fyldt af tro og mening.

„... vis ... hvad hver af os kan gøre for at forberede den kommende dag med fred i universet.“ ○

Evangeliet og respekt for autoriteterne

AF DR. STERLING R. PROVOST*

Aviser, tidsskrifter, fjernsyn og radio — alle massemedierne — er i vore dage fulde af beretninger om oprør, tumulter, tøjlesløshed og modstand mod de bestående love. Disse beretninger drejer sig ikke kun om menneskers inden for en bestemt aldersgruppe. I efterslættet af adskillige oprør og fanget i malstrømmen af visse retninger, som de synligt nok ikke kan kontrollere, står mange af samfundets borgere forfærdede over for det, de ser, — de kan ikke finde ud af, hvordan de skal komme ind til den kraft, der driver værket, og få den standset. Hvad siger egentlig Evangeliet om respekt for lov og orden?

Loven er evig. Hele menneskeheden er underkastet en eller anden form for lov og orden. Herren har sagt: „Og hvert rige har fået en lov, og hver lov har også visse grænser og betingelser.“ (L&P 88:38).

For de som vil forsøge at gøre sig uafhængig af loven, fastslår Herren utvetydigt: „Det, der regeres ved lov, bevares også ved lov og fuldkommengøres og helliggøres også derigennem.“

Det, som bryder en lov og ikke retter sig efter loven, men søger at blive i sig selv en lov og med forsæt fremturer i synd og forbliver helt i synd, kan ikke blive helliggjort ved lov, ej heller ved nåde, ret eller dom. Derfor må de altid forblive urene.

Alle væsner, der ikke adlyder disse betingelser, bliver ikke retfærdiggjort.“ (L&P 88:34-35, 39).

Ved en lejlighed kom en gruppe farisæere hen til Mesteren for at udspørge Ham m.h.t. at betale skat. Som altid anede Frelseren, at de havde til hensigt at lokke Ham i en fælde, så Han svarede dem ved at bede dem bringe Ham skattens mønt.

„Vis mig skattens mønt!“ og de bragte ham en denar.

Han siger til dem: „Hvis er det billede og den indskrift?“ De svarer ham: „Kejserens.“ Da siger han til dem: „Så giv kejseren hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er!“ (Matt. 22:19-21).

Hvordan kan vi skelne mellem, hvad der er kejserens, og hvad der er Guds? Hvornår og hvorfor skulle et menneske adlyde sin regering, sin kirke, sin overordnede o.s.v. Svarene på disse spørgsmål afslører menneskets vedvarende kamp for frihed.

Kirkens autoriteter har altid bestræbt sig på at give medlemmerne kundskab og overbevisning om, at autoriteterne, både de politiske og de kirkelige, er blevet givet til mennesket for at undgå forvirring.

Oprøst er en almindelig begivenhed i verden af i dag. Dog er motiverne meget forskellige. Nogle gør oprør, fordi de ønsker at være u lydige, mens andre blot vil have en lejlighed til at komme ud af den daglige rutine. Der findes også dem, der gør oprør, fordi de ærligt mener, at der er behov for forandringer.

Imidlertid er det nødvendigt, at vi indordner os under visse love, hvis vi ønsker at opretholde et velordnet samfund. Alle burde vide, at der i de fleste foretagender er nogle regler for opførsel. Hvis et menneske føler, at hans personlige rettigheder er blevet krænkede, kan vedkommende uhindret anvende de metoder, som er legale, og som vil tjene hans sag i retfærdighedens navn.

I sin tale ved den halvårige Generalkonference i oktober 1965 bekræfter præsident Hugh B. Brown Kirkens stilling, når det gælder om at adlyde, ære og opretholde loven:

„Uheldigvis findes der i dag nogle blandt os, som forsvare overtrædelse af loven, når den anvendes som et middel til at henlede nationens opmærksomhed på, at visse ikke nyder den fulde gavn af pågældende lov. De siger, at de love, de bryder, har underordnet betydning, og at det er nyttigt og retfærdigt at bryde dem, fordi det er medvirkende til, at der dannes en bedre lov. Dette ræsonnement er falskt og ikke i overensstemmelse med kristne principper. At rette sig efter sådanne påstande er det samme som at sige, at det er enhver beskåret selv at vælge, hvilke love han vil adlyde, og hvilke han vil overtræde. Det er umuligt at opbygge et velordnet samfund på sådanne teorier. Der findes lovlig metoder og midler, hvorigennem man kan sikre alle mennesker deres rettigheder, og man nærer ikke den kristne moral gennem uansvarligt brud på loven. Anarkiens sæd såes i sindene hos dem, der følger lovsløshedens kurs. Anarki har aldrig været Guds fremgangsmåde men snarere Satans. De seneste oprør i forskellige dele af verden understreger, at det går i denne foruroligende retning. Disse lovstridige oprør er ofte iværksat mod orden, mod disciplin og mod en velordnet styring af samfundet og alle former for autoritet.“ (Improvement Era, Vol. 68, dec. 1965, p. 1103).

I den sidste ende må vi fæste lid til, at Herren vil afgøre mange af disse stridigheder, for Han har lovet: „Thi se, jeg fordrer ikke af dem, at de skal føre Zions krige; for, som jeg sagde i en tidligere befaling, således

vil jeg opfylde det: Jeg vil føre jeres krige." (L&P 105:14).

Agapitus I sagde: „Når vi har almindelig omgang med de onde, bliver vi enten deres ofre eller deres disciple. Omgås vi derimod retfærdige mennesker, vil vi forsøge at efterligne deres retfærdige gerninger eller i det mindste aflægge nogle af vore svagheder.“

En af de naturlove, der er størst fremdrift i, omfatter et ønske om at få anerkendelse af vore venner og kammerater. Hvis den gruppe, man omgås, har uheldige planer, må man følge disse planer, hvis man ønsker at have gruppen i ryggen. Imidlertid bør målet for en sandhedens disciple være at forsøge at opnå vor himmelske Faders tilkendegivelse.

De mennesker, vi omgås, er medvirkende til at danne vore vaner, og vi bestemmer oftest selv, i hvor høj grad vi vil være tro mod Kirken. Vi bestemmer selv, ud fra hvilket synspunkt vi vil betragte kulturværdierne og opbygge vor forhold til samfundet, og vi beslutter selv, hvad vi vil gøre for at forbedre dette, gennem den indflydelse vor omgangskreds øver på os.

Sandsynligvis er samfundets mest udfordrende opgave i dag at begrænse alt for ukontrolleret opførsel gennem indførelse og håndhævelse af kontrol. Overalt insisterer de voksne og ligeledes ungdommen på at få større og mere uindskrænket frihed. Mange glemmer i deres krav at tænke på, at det, der fremmer deres frihed, måske begrænser andres rettigheder. Med hensyn til menneskets ret til at belaste sig selv siger præsident McKay:

„Handlefrihed er drivfjederen i al fremskridt. Men med handlefrihed følger ansvar. Hvis mennesket skal lønnes for retfærdige og straffes for uretfærdige gerninger, så kan det følge almindelig ret forlange magt til at handle selvstændigt. Hvis mennesket var tvunget til altid at gøre det rigtige eller hjælpeløst forledt til at synde, ville det hverken fortjene en velsignelse for det første eller en straf for det andet.“

På denne måde kan vi se, at menneskets ansvar står i nært afhængighedsforhold til handlefriheden. Handlemåde i harmoni med de guddommelige love vil bringe lykke, og modstand mod dem ulykke." (Secrets of a Happy Life, p. 154).

Derfor vil det være klogt af mennesket at udøve sin frihed inden for de grænser, som Herren har afstukket for det. Imidlertid har Frelseren sagt til Joseph Smith: „Thi se, det er ikke passende, at jeg giver befaling i alle ting; thi den, som skal tvinges til alt, er en lad og ikke en klog tjener, hvorfor har ingen belønning får.“ (L&P 58:26).

Da Joseph Smith blev spurgt, hvordan han bar sig ad med at lede sit folk uden tvang, skal han have sagt følgende:

„Jeg lærer dem de rigtige principper, og så regerer de sig selv.“ (Millennial Star, Vol. 13, p. 339). Denne udtalelse indeholder en stor del af idealet for selvkontrol.

Mennesket har selv, ligesom i de fleste andre anlægger, ansvaret for at føre kontrol med sine personlige ønsker og at udøve de rettigheder, det har fået af Gud, på den måde, som Han ønsker de skal udøves. Det betyder endvidere, at mennesket må lære at kontrollere sig

selv og sine lyster samt lade sine anstrengelser få udløb i prisværdige gerninger.

Familien er den vigtigste af alle institutioner. Den er bedst, når den er sammensat af en betænksom og pligt-opfyldende mand, en følsom og trofast hustru og lydige og ærlige børn. Jo bedre familielivet er, des bedre vil familiemedlemmerne opfylde deres pligter over for hinanden, Kirken og samfundet.

Da Sidste Dages Hellige blot anser dette liv som et midlertidigt opholdssted på den evige rejse, burde de bestræbe sig på at deres indbyrdes forhold her afspejle dem, som de ønsker at have i evigheden. Forældre skal optræde hensynsfuldt over for hinanden og vise enestående og dyb respekt for autoriteter, både kirkelige og verdslige. I et fuldtud lykkeligt hjem udøves autoritet på demokratisk vis, dog er bæreren af det højeste Præstedømme den ledende. Man skal kunne diskutere alle familiemedlemmers synspunkter åbent og ærligt, før der tages nogen afgørende beslutninger. Det er naturligt, at der er meningsforskelle, men når enighed en gang er nået, skal den være bindende både inden for hjemmets fire vægge og ude blandt andre mennesker. Ved at være en enhed kan familien fremme formålet med autoriteterne.

Autoritet er ikke i sig selv nogen milepæl, den tilvejebringer blot de midler, hvorigennem mennesket kan opnå de ting, som er af betydning for dets liv.

Præsident Hugh B. Brown har sagt: „Vi bringer jer også en udfordring og en tilskyndelse, for der er et stort arbejde, som skal gøres, store opgaver ligger og venter forude. Det er både jeres og min opgave at lære vore medmennesker at have respekt for autoriteter både Kirkens og stats, at adlyde loven og at være villige til at udvise disciplin. Vi skal præge en følelse af loyalitet og patriotisme i dem. Kirkens medlemmer skulle ikke deltage i demonstrationer og marcher, som kæmper mod lov og orden. Ligeledes skulle de ikke betvivle vore lederes retskaffenhed, det være sig både stats- og kirkeledere.“

Hvis man taber noget af respekten for landets love, vil man miste en tilsvarende del af respekten for Guds love. Det er både jeres og vor opgave at hjælpe til med at gøre alle til retscafne mennesker. Lad os alle lære hinanden at have sans for at kunne skille det værdifulde fra det værdiløse, at udvikle vore personligheder, at leve rigtigt og at styrke vor intelligens med varme og glød fra Guds og medmenneskers kærlighed." (The Abundant Life, p. 240). ○

* Dr. Sterling R. Provost er et tidligere medlem af tre højråd.

FARVEL!

Kære søskende og venner!

Det er meget vanskeligt for os som en familie at fatte den kendsgerning, at der er gået tre år siden vi kom til Danmark.

Vi vil gerne give udtryk for vor kærlighed og vor tak til jer for jeres venlighed imod os, medens vi har boet her i dette smukke land.

Det er dejligt at se Kirkens vækst her i Danmark, takket være jer, I tapre og vidunderlige Hellige. Vi er vor Fader i Himlen meget taknemmelige, fordi vi har fået det privilegium at komme her og arbejde sammen med jer. Det har i høj grad beriget vort liv, og vi vil være evigt taknemmelige.

Må vi udtrykke vor tak til jer for den tro og støtte I har vist os. Vi har i sandhed følt den styrkende kraft jeres mange bønner har haft. Jeres liv er blevet en meget vigtig del af os, og det er virkelig vort ønske at leve op til jeres strålende eksempel.

Vi er hvert eneste medlem i den danske mission taknemmelig for jeres villighed til at efterleve Evangeliets sandheder. Tak er ikke tilstrækkelig til de strålende grens- og distriktsledere for jeres utrættelige arbejde. Vor hjertelige tak går også til missionens ledere med præsident Benny Lindén og præsident Verner Buur i spidsen. Deres uegennyttige ønsker, loyale støtte og urokkelige tro har i sandhed været en styrke for hele vor familie.

Vort oprigtige ønske har været at tjene jer, vore danske Hellige og venner, og derved ved vi, at vi ville tjene vor Himmelske Fader. Der findes ingen større glæde under himlen end at give sig selv ved at tjene, og når man tjener blandt folk man elsker, bliver ens liv indholdsrigt. Sandelig, vort mål er fuldt, takket være jer alle.

Familien Don L. Christensen

Fra Missionens

Præsidentskab

DON L. CHRISTENSEN

Kære søskende!

I denne sidste artikel, som afslutter en vidunderlig tid for familien Don L. Christensen, vil vi gerne udføre to ting.

For det første vil vi gerne takke jer, fordi I er en så vidunderlig gruppe mennesker. Takke for jeres hengivne tro på vor Herre og Frelzers virkelighed og for jeres villighed til at vise denne tro.

For det andet vil vi udfordre jer til at forøge jeres tro, indtil den bliver fuldkommen. For at udføre dette vil det være nødvendigt, at man „hæver sig over sine vaner“, kommer ud af den gamle daglige rutine, som ofte luller en ind i selvtilfredshed og kan forsårsage tilbagegang.

„At hæve sig over sine vaner“ har mange variationer. Herren sagde til os, at som medlemmer af Hans Kirke skal vi altid beskæftige os med noget godt.

Den første fase af „at hæve sig over sine vaner“ vil være i vort daglige arbejde. Enten vi arbejder for andre eller for os selv, venter Herren at vi skal gøre et ærligt arbejde for en ærlig betaling. At være tilfreds med et passivt arbejde er intetseds godt nok for de Sidste Dages Hellige, heller ikke for Herren. „Du skal ikke være lad; thi den lade skal ikke æde arbejderens brød eller bære hans klæder.“ (L. & P. 42:42)

Der er stor visdom i Herrens ord til os om at være lad. Det lade sind er djævelens værksted og nedværdigelse er det eneste resultat. Desuden har Herren sagt: „Sandelig siger jeg: Menneskene burde virke med iver for en god sag og gøre mange

ting af egen fri vilje og udøve megen retfærdighed.“ (L. & P. 58:27)

Det forventes, at enhver Sidste Dages Hellig lever værdigt til ånden, og derved aflægger det kødelige og hæver sig op til sine guddommelige muligheder.

Den anden fase af „at hæve sig over sine vaner“ vil være vort kirkearbejde og vor indstilling til det. Vor indstilling vil ganske givet bestemme højden og den endelige grad af vor ophøjelse. Der kan ikke være nogen tvivl om dette.

Hver enkelt af os må endnu engang standse op, se på os selv og vurdere det billede vi ser. Vi må stille spørgsmål til os selv: Imødegår jeg min udfordring? Gør jeg folk bedre på grund af mine bestræbelser? Har jeg mistet opfattelsen af mit kald, og er kommet ind i en mekanisk rutine? Er jeg virkelig en folkets tjener, eller arbejder jeg kun for personlig vinding, hæder og ære?

„Fader, din vilje ske, og ikke min“ er den første vejledning til at vide, at man er i harmoni og arbejder for sagen og ikke for personlig vinding. Hvis vore tanker går ud på at gøre andre mennesker bedre, da kan vi være sikre på, at vi dagligt hæver os over vore vaner.

Fase tre og den, hvoraf en stor del af de andre fasers succes afhænger, er hjemmet og vort liv der.

Hjemmet er grundlaget for al anden succes, og hvis hjemmet har lykke, kærlighed, tålmodighed, omsorgsfuldhed og flid, så vil alle vore andre bestræbelser udstråle det samme.

„Det kræver en masse at gøre et hus til et hjem“ er en vital sandhed og er meget tankevækende. Enhver ægtemand har ansvaret for at leve og handle som et ledende eksempel for sin hustru og sine børn. En fader kan kun kræve den fornødne respekt, hvis han er i fuldstændig harmoni med sandheden. Husets fader bør kun vise de bedste tanker og handlinger.

En moder og hustru, som er villig til at være lydig mod en kærlig og trofast ægtemand, vil blomstre op som et smukt eksempel på kvindelighed, hvad der vil skabe en atmosfære af ro, kærlighed og renhed i hjemmet og indpode den samme dybde i børnenes karakter.

Kun med venskab, kammeratskab og en kærlig holdning kan moder og fader skabe den „Himmel i hjemmet“-atmosfære, der er nødvendig for at tilvejebringe udadelighed og evigt liv for hinanden så vel som for deres børn.

For børnene kan sandheden bestandig give genlyd og blive virkelighed, når de ser vore gode gerninger. Må de unge forstå, at ingen er stærk nok til at stå alene. Lær at elske, respektere og have tillid til forældrene. Lad dem hjælpe jer med jeres problemer. Kom med jeres bekymringer og problemer til dem, ikke til andre, som måske vil give jer et skævt syn på tingene og få jer til at forandre jeres type på en forkert måde.

Vi har stor tro på vore unge mennesker og føler os overbevist om, at hver eneste, når de stadig bliver opmuntret og har forældrenes kærlighed og vejledning, vil sejre og blive en værdig kandidat til det rige, hvor vor Himmelske Fader og Moder bor. Gud velsigne os alle til at nå denne herlighed er vort oprigtige ønske.

Don L. Christensen
missionspræsident

Hvis det var lige så let at gøre, hvad der er godt at gøre, som at vide det, så havde kapeller været kirker og fattigfolks hytter fyrsteslotte. En god teolog er den, der følger sine egne lærdomme! Jeg kan lettere lære tyve, hvad der er godt at gøre, end at være en af de tyve til at leve efter min egen lære. Hjernen kan udtænke love for blodet; men et heftigt temperament springer over en kold lovregel. Ungdommen, den galfrans, hopper som en hare over snusfornuften, den hinkfods, net.

William Shakespeare
(1564-1616)

Intet menneske er en ø, en verden for sig; ethvert menneske er et stykke af fastlandet, en del af det hele; om en lerklump skylles bort fra havet, eller et forbjerg, eller din vens bus, eller dit eget, Europa bliver mindre derved; ethvert menneskes død river noget fra mig, thi jeg er eet med den ganske menneskehed: så derfor skal du ikke spørge: Hvem ringer klokkerne for? De ringer for dig.

John Donne
(1573-1631)

MISSIONÆRANKOMSTER

Den 11. april er følgende missionærer ankommet til den danske mission:

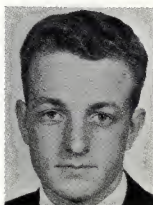
Brent McEwen fra Ft. Thomas, Arizona, beskikket til at arbejde på Amager.

Glen Jensen fra Covina, California, beskikket til at arbejde i Randers.

James Murdock fra Carey, Idaho, beskikket til at arbejde i Birkerød.

Larry Gardner fra St. George, Utah, beskikket til at arbejde i Horsens.

Terry Black fra Lehi, Utah, beskikket til at arbejde i Hvidovre.

Cary M. Hoff fra Cedar City, Utah, beskikket til at arbejde i Aarhus.

Patrick Harrild fra Escondido, California, beskikket til at arbejde i Valby.

Alan Bohrer fra Rainier, Oregon, beskikket til at arbejde i Greve Strand.

Nicklas Bowler fra Logandale, Nevada, beskikket til at arbejde i Vanløse.

Reed Wallentine fra Logan, Utah, beskikket til at arbejde i Aarhus.

Max Nielsen fra Salt Lake City, Utah, beskikket til at arbejde i Viborg.

Jan Greisen fra Horsens, Danmark, beskikket til at arbejde i Slagelse.

Ny statistiksekretær

Den 12. april er ældste **Michael M. Andersen** blevet kaldet som statistiksekretær i den danske mission.

Ældste Andersen er født den 5. juni 1948 i Mt. Pleasant, Utah, som søn af Mayre og Mac Andersen, nu Ephraim, Utah.

Han kom til Danmark den 20. juni 1967 og har arbejdet i Kalundborg, København, Søborg, Holstebro og Roskilde. Indtil han blev kaldet til sit nuværende kald.

Vi beder Gud velsigne ældste Andersen i det ansvarsfulde kald, der nu er pålagt ham!

MISSIONÆRAFLØSNINGER

Følgende missionærer er blevet hæderlig afløst fra deres arbejde i den danske mission:

21. marts:

Marj Olsen fra Salt Lake City, Utah, efter sidst at have arbejdet i Missionshjemmet.

Peggy Loveridge fra Salt Lake City, Utah, efter sidst at have arbejdet i Kolding.

Lise Pedersen fra Viborg, efter sidst at have arbejdet i Vejle.

Aalborg G.U.F. på tourné

Ja, Aalborg G.U.F. har været på tourné i Jylland og på Fyn!

Vi startede med udvælgelse af programmet i januar måned, og derefter påbegyndtes øvelserne, og de stod på i de næste par måneder.

Vi havde premiere i Aalborg den 29. marts og havde stor succes ved vort 2 timers program, som bestod af to afdelinger, 1. afdeling en kavalgade med sange og sketches fra 1890 til 1969, og 2. afdeling et lystspil: „Vækkeuhret“.

Efter vor succes ved premieren havde vi fået selvtillid, og vi startede tournéen Skærtorsdag, og vi opførte vort program i 5 byer, fordelt over alle påskedagene;

ca. 400 har set og mere sig over programmet.

Vi vil gerne her rette en tak til alle de grene, vi besøgte, for deres venlighed imod os. Der skal også lyde en tak til alle 16 tournédeltagere for det fine kammeratskab og sammenhold i de fem dejlige dage turen varede.

AALBORG G.U.F. opfordrer ENDNU engang andre til at prøve at lave en sådan tur.

Formålet med tournéen:

At glæde andre og skabe sammenhold, og det lykkedes. Kan man forvente andet, når man altid har Gud, vor Fader, med på råd?

Endnu engang, TAK til alle.

L.K.

ORDINATIONER:

Sønderborg:

1. december 1968:

Wilhelm Peter Vendike ordineret til lærer af broder Aage Pedersen.

Amager:

23. februar 1969:

Carl Johan Hencet ordineret til diakon af broder Bent Dideriksen.

22. marts:

Ernst Bent Persson ordineret til lærer af broder Finn D. Larsen.

Nordsjælland Gren:

18. marts:

Kai Niels Hjarup Andersen ordineret til lærer af broder Poul Børge Andersen.

VELSIGNELSER:

Aalborg:

6. april:

Keld Jensens og Gerda Hanna Villadsens Jensens to børn, **Torben Sten Jensen** og **Lisbeth Lykke Jensen**, velsignet af henholdsvis ældste Thomas R. Burt og ældste David L. Olsen.

Esbjerg:

6. april:

Bjarne og Janne Schmidts søn, **Michael Schmidt**, velsignet af ældste Glen Parry.

DØDSFALD:

Aalborg:

Den 31. december 1968 døde broder **Søren Sørensen**, 68 år gammel. Æret være broder Sørensens minde!

Den 25. marts 1969 døde søster **Mary Jensine Petrea Nielsen Sørensen**, knap 78 år gammel. Æret være søster Sørensens minde!

Odense:

Den 30. marts døde søster **Helga Jensen Madsen**, 63 år gammel. Æret være søster Madsens minde!

Den 4. april døde søster **Karen Louise Jørgensen Nielsen**, 44 år gammel. Æret være søster Nielsens minde!

FØDELSEDAGE:

Vi siger til lykke til følgende søskende: **Abild Kristensen**, Randers, 65 år den 3. august.

Frederikke Sofie Kathrine Recuber, Horsens, 80 år den 14. august.

Elisabeth Christensen, Chr.havns Voldgade 49, Amager, 75 år den 17. august.

Mette Kristine Hurtig, Guldbergs Plads 18, København, 75 år den 18. august.

Marie Elisabeth Jensen, Aalborg, 80 år den 21. august.

Aage Dichmann, Husumgade 13, København, 70 år den 29. august.

Anne-Marie Elna Glanner, København Nordre Gren, 65 år den 30. august.

DAB:

Vejle:

2. november 1968:

Judith Lundbæk, døbt af broder Christian L. Lundbæk, håndspåbyggelse ved samme.

København Gren:

1. marts:

Christian Peter Krolmer, døbt af ældste Norman Robinson, håndspåbyggelse ved ældste Davis Christensen.

Vera Krautwald Krolmer, døbt af ældste Davis Christensen, håndspåbyggelse ved samme.

8. marts:

Johannes Albert Nielsen, døbt af ældste Niels Eskelsen, håndspåbyggelse ved broder Torkil Dressø.

5. april:

Svend Elo Nielsen, døbt af ældste Lynn Palmer, håndspåbyggelse ved broder Helge Nørrung.

Ady Støvring Nielsen, døbt af ældste Lee Hansen, håndspåbyggelse ved broder Helge Nørrung.

Randers:

5. december 1968:

Birgit Mørch Thor, døbt af ældste Lynn L. Palmer, håndspåbyggelse ved ældste Jerry K. Christensen.

11. december 1968:

Fritz Hundborg Johansen, døbt af ældste Poul Leishman, håndspåbyggelse ved ældste James Woodward.

28. februar 1969:

Nielsine Nielsen, døbt af ældste Dana P. Green, håndspåbyggelse ved ældste John Laurits Olsson.

15. marts:

Nielsine Jensen, døbt af ældste Donald Hartman, håndspåbyggelse ved samme.

5. april:

Alf Oliver R. Larsen, døbt af ældste Ardean R. Andersen, håndspåbyggelse ved ældste Keith L. Anderson.

Esbjerg:

14. marts:

Bjarne Schmidt, døbt af broder Carl Johan Grabe, håndspåbyggelse ved samme.

Janne Thy Nielsen Schmidt, døbt af ældste David P. Kelly, håndspåbyggelse ved samme.

25. april:

Anna Katrine Christiansen, døbt af ældste Author Christensen, håndspåbyggelse ved broder Arne Pedersen.

Ketty Christiansen, døbt af ældste Kenneth Robinson, håndspåbyggelse ved ældste Alan Petersen.

Amager:

5. april:

Benjamin Goldfarb, døbt af ældste Charles F. Adam, håndspåbyggelse ved ældste Robert F. Rameson.

Slagelse:

26. april:

Anne Elise M. Larsen, døbt af ældste Marvin Poulsen, håndspåbyggelse ved broder Hans Martin Larsen.

Aalborg:

22. marts:

Keld Jensen, døbt af ældste David L. Olsen, håndspåbyggelse ved ældste Thomas R. Burt.

Hanna Gerda Jensen, døbt af ældste Thomas R. Burt, håndspåbyggelse ved ældste David L. Olsen.

29. marts:

Marie Winnifred Andersen, døbt af broder K. Børge Klitgaard, håndspåbyggelse ved samme.

Bryllup i Amerika

Fredag den 11. april viedes i Salt Lake Templet tidligere missionær, søster **Georgia Jean Elmers** og broder **Hans Otto Nielsen**, Esbjerg. Stjernen ønsker hjertelig til lykke!

Ikke at gøre nok

RICHARD L. EVANS, medlem af De Tolvs Råd

Når som helst der lægges vægt på arbejdsreduktion og en overdreven dovenskab, er det også nødvendigt at kende arbejdets velsignelser, arbejdets privilegier, arbejdets glæder og de tilfredsstillende behov, der findes i hele verden, og den indre disharmoni, der kommer, når man ikke arbejder. Fra en tid hvor folk, indbefattet børn, blev presset for meget, for tidligt, og havde for lang arbejdstid, så de fik fysiske og mentale men, er vi sprunget langt over i den anden grøft, hvor unge ofte er dovne, ofte forhindret i at opnå dygtigheden, kvalifikationerne, nytten, sikkerheden og tilfredsstillelsen, der kun kommer gennem arbejde. At lave konstruktive ting er den grundlæggende lov for livet. Se på alle skabte ting, med alle deres vidunderlige fysiske funktioner, menneskeheden, naturen, regnen, solskin, sædens vækst, og den umådelige hjerne, der beordrer det hele. Se på herligheden og fuldendtheden i at skabe — og se derefter på sløvheden i ikke at gøre noget eller i ikke at gøre nok.

„Vejen til at blive ingenting er at gøre ingenting“, sagde Nathaniel Howe.¹ Voksne, børn, gamle og unge bliver frustrerede, ulykkelige med en lille eller begrænset drivfjeder, med lille eller begrænset tilfredsstillelse i at tjene. „Gud har velsignet os med privilegiet at kunne arbejde,“ sagde præsident McKay; ... „arbejde er en guddommelig gave ... for meget lediggang er farlig ... lær at kunne lide dit arbejde ... lær at sige: 'dette er mit arbejde, min herlighed, ikke min forbandelse'.“²

„En stedsevarende drøm om Paradis,“ sagde Thomas Carlyle,³ „og et luksuøst dagdriverland med ... træerne fyldt med færdiglavede levnedsmidler; men det er heldigvis en drøm, en umulig drøm ... Er arbejde ikke menneskets arv? ... hans højeste ... velsignelse er, at han arbejder, og ved, hvad han skal arbejde med ...“

Når vi ser ind i fremtidens lange gade, og ser det gode, der er for os alle at gøre, indser vi trods alt hvilken vidunderlig ting, det er at arbejde, at leve og være lykkelig,“ skrev Robert Louis Stevenson.⁴

1 Nathaniel Howe — amerikansk religionslærer

2 Præsident David O. McKay, Gospel Ideals, page 497

3 Thomas Carlyle — engelsk historiker og filosof, Characteristics

4 Robert L. Stevenson — skotsk forfatter og poet.